

2018 ÅRSRAPPORT

Direktøren har ordet:

Vi i MOVAR er opptatt av å gi innbyggerne i regionen gode og trygge tjenester. Videre er vi selvsagt opptatt av miljøet, og å utnytte de mulighetene vi har til å gjøre gode miljøprestasjoner på vegne av kommunene og innbyggerne!

Kraftig vekst og økende forventninger fra innbyggere og myndigheter, krever en høy investeringstakt i årene som kommer. 2018 var et år preget av oppstart og planlegging av flere store prosjekter som skal bidra til at MOVAR skal kunne levere fremtidsrettede løsninger i miljøets og samfunnets tjeneste.

Ved Fuglevik RA skal regionens store renseanlegg etableres. Avløpsvannet fra Kambo RA skal overføres til Fuglevik RA, og anlegget skal utvides med biologisk behandling og dimensjoneres for tilstrekkelig kapasitet for fremtiden. I MOVAR er vi opptatt av å ikke uten videre gjenbruke gårsdagens teknologi, men i stedet finne frem til kostnadseffektive og bærekraftige løsninger. MOVAR har søkt og fått aksept for en utsettelse av nye rensekrafter til 1.1.2026. Dette gir oss tid og mulighet til nettopp å finne frem til riktig teknologi for fremtidens avløpsbehandling. Videre får vi utnyttet restverdien i dagens avløpsrenseanlegg, som dermed gir sparte kostnader for innbyggerne.

På renovasjonsområdet har administrasjonen sammen med eierkommunene revidert felles hovedplan for husholdningsrenovasjon. Denne er ved utgangen av året vedtatt i 4 av 5 eierkommuner, og setter retning for arbeidet på avfallsområdet mot 2022. I 2023 håper vi at ettersorteringsanlegget for husholdningsavfall står

klart. Dette skal bidra til å oppfylle nye krav til materialgjenvinning som kommer som følge av EU-krav. Østfold Avfallssortering IKS (ØAS), som er tenkt skal bygge og drive anlegget, skal behandle husholdningsavfallet fra ca. 300 000 innbyggere i Østfold og Akershus. MOVAR har hatt en sentral rolle i dette arbeidet, og det er lagt ned betydelig innsats for å realisere prosjektet. ØAS skal bidra til at innbyggerne skal kunne oppnå gode miljøprestasjoner igjennom sin avfallshåndtering i fremtiden.

MIB har i 2018 jobbet videre med implementering av ny brannordning, som ble vedtatt av representantskapet i 2016. På tampen av året har vi rekruttert 9 nye brannkonstabler i tråd med oppbemanningsplanen, og det jobbes med en reguleringsplan for Såner brannstasjon. I Rygge forsøker vi fortsatt å få til et samarbeid rundt brannberedskap med Forsvaret, men fremdriften i dette er ikke tilfredsstillende.

Takket være dyktige og kompetente medarbeidere leverer selskapet også i 2018 gode driftsresultater på samtlige områder, og vi leverer jevnt over i tråd eller bedre enn budsjett. Takk til MOVARs ansatte, som bidrar til å gi innbyggerne gode tjenester!

Ønsker du mer info om virksomheten vår, finnes dette på våre hjemmesider www.movar.no.

Om MOVAR IKS

MOVAR ER ET INTERKOMMUNALT SELSKAP SOM EIES AV KOMMUNENE MOSS, RYGGE, RÅDE, VESTBY OG VÅLER.

Selskapet har i dag ansvaret for vannproduksjon, avløpsrensing samt innsamling og behandling av avfall. Mosseregionen interkommunale brann og redning (MIB) er administrativt organisert som en sektor i MOVAR IKS. MOVAR IKS har sitt forretningskontor i Rygge kommune.

Vansjø Vannverk, som ligger i Rygge kommune, er et avansert fullrenseanlegg som benytter Vansjø som råvannskilde. Vannet passerer gjennom flere rensetrinn før det sendes ut på ledningsnettet som drikkevann. Til tross for at Vansjø er en lavlandsinnsjø med dårlig vannkvalitet, produserer Vansjø Vannverk et av landets beste drikkevann. Vannverket produserer drikkevann til ca. 70 000 personer.

Kambo Renseanlegg ligger i Moss kommune. Anlegget ble opprinnelig satt i drift 1978 og senere fullstendig modernisert i 2001. Renseanlegget behandler avløpsvann fra kommunene Moss, Våler og Vestby. I tillegg mottar og behandler anlegget eksterntslam som transporteres til anlegget i slamsugebiler.

Fuglevik Renseanlegg ligger i Rygge kommune. Anlegget ble satt i drift i 1993, og behandler avløpsvann fra Moss og Rygge kommune. Renseanlegget er bygget med en avansert slambehandling som gir biogassproduksjon og reduserte slammengder. Biogassen benyttes til oppvarming og produksjon av strøm.

Hestevold Renseanlegg ligger i Råde kommune. Anlegget ble satt i drift våren 2011, og teoretisk kapasitet tilsvarer avløpsvann fra 9 900 personer. Slammet fra anlegget blir kalkstabilisert, noe som gjør det til et ettertraktet jordforbedringsmiddel.

Solgård Avfallsplass ligger i Moss kommune. På Solgård Avfallsplass er det i tillegg til deponi, en gjenvinningsstasjon samt mottak og håndtering av flere avfallsfraksjoner. MOVAR har også en gjenvinningsstasjon i Vestby kommune.

Husholdningsrenovasjon MOVAR har ansvaret for husholdningsrenovasjonen. Kommunene har valgt to forskjellige modeller hvor Rygge, Råde, Vestby og Våler har overlatt hele tjenesten til MOVAR, mens Moss fortsatt utfører deler av de administrative tjenestene selv. MOVAR håndterer også slamrenovasjon i kommunene Rygge, Råde og Våler.

MIB (Mosseregionen interkommunale brann og redning) har fordelt sin virksomhet på 3 brannstasjoner (Moss, Rygge og Vestby). Administrasjon og forebyggen- de avdeling holder til på hovedbrannstasjonen i Moss kommune sammen med døgnkasernert personell i beredskaps-avdelingen. Det er også døgnkasernert personell i beredskapsavdelingen tilknyttet den lokale brannstasjonen i Vestby, mens kun deltidsansatt beredskapspersonell er tilknyttet den lokale brann- stasjonen i Rygge.

Styrets beretning 2018

STYRETS VIRKSOMHET

Styret har i løpet av 2018 avholdt 7 styremøter og behandlet 14 saker deriblant:

- Styret behandlet i januar en sak om bemannings-situasjonen ved Vansjø Vannverk. Styret besluttet å forskuttere ansettelse for å sikre tilstrekkelig bemanning.
- I samme møte behandlet styret en milepælsplan for byggingen av nye Fuglevik Renseanlegg, i sammenheng med søknaden om utsettelse av sekundærrensekravet til Fylkesmannen i Østfold.
- Styret har også revidert styreinstruksen for selskapet i 2018.
- Styrets april møte ble lagt opp som en beredskaps-øvelse, hvor en sektorovergripende hendelse utviklet seg over tid. Dette ble gjort ved å simulere gjentakende ordinære og ekstraordinære styremøter ettersom situasjonen eskalerte. Styret var godt fornøyd med øvelsen, som bl.a. resulterte i endringer i selskapets beredskapsplaner og en tydeliggjøring av ansvar mellom styret og administrasjonen i styreinstruksen.
- Årets budsjettbehandling fulgte samme mønster som i 2018. I august møtet gjennomgikk og diskuterte man hovedforutsetningene for budsjettet før selve budsjettet kom til behandling i september. Administrasjonen besøkte også i år alle rådmennene i forbindelse med budsjettarbeidet og redegjorde for selskapets utvikling. Det er fortsatt de store planlagte investeringene som preget budsjettet og økonomiplan 2019-2022.
- Styret har i løpet av året fått jevnlig status-rapporter for pågående og planlagte prosjekter og følger disse tett.
- I hvert styremøte har adm. direktør gitt en orientering om driften av selskapet og regelmessig rapportert om selskapets økonomiske utvikling gjennom året.
- I juni gjennomførte man en tilsvarende gjennomgang av prosjektene hvor også representantskapets medlemmer ble invitert til et eierseminar for å få en grundigere gjennomgang. Her fikk også styret og representantskapet presentert utfordringene knyttet til IKT sikkerhet og ønsket om økende

digitalisering av representanter fra Telenor. Deretter ble det informert om hvordan selskapet jobbet med disse viktige utfordringene.

Styret har rutinemessig fått seg forelagt og har gjennomgått økonomisk status for investeringsprosjekter som er fullført. Enkelte prosjekter har hatt behov for mindre tilleggsbevilgning, mens de fleste prosjektene er gjennomført innenfor vedtatte økonomiske rammer. Totalt er det avsluttet 14 ulike prosjekter for en samlet godkjent investeringsramme på 39,5 millioner kroner. På 5 av disse ble det rapportert overskridelser på til sammen 0,96 millioner kroner, mens det på resterende prosjekter ble rapportert et mindreforbruk på 3,5 millioner kroner. Noen prosjekter er redusert i omfang underveis i prosessen og investeringer avsluttet i 2018 er på totalt 36,9 millioner kroner.

ØKONOMISKE RESULTATER

Omsetningen i 2018 for MOVAR IKS endte opp på 253,9 millioner kroner mot 243,8 millioner kroner i 2017. Totale kostnader inkludert netto finans ble 261,6 millioner mot 249,1 millioner kroner i 2017. Årsresultatet for 2018 ble et underskudd på 7,7 millioner kroner mot et underskudd på 5,3 millioner i 2017. For 2018 var det budsjettet med et underskudd på 5,8 millioner kroner. Omsetningen for konsernet i 2018 var på 311,3 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2017 var 296,9 millioner kroner.

Underliggende drift i selvkostområdene er meget tilfredsstillende. De viktigste bidragene til avvik i forhold til budsjett er:

Omsetning:

- Innlevering av større mengder avfall enn forventet på Solgård Avfallsplass.
- Økt omsetning som følge av at MIB overtok alarmkundene til Alarmsentralen Brann Øst da de flyttet til Ski i 2018.
- Salg av større vannmengder. Dette som følge av lite nedbør og dermed høyere vannforbruk enn normalt i sommersesongen.
- Lite nedbør genererer også lave innløpsmengder til våre avløpsrenseanlegg. Dette gir igjen utslag i form av lavere omsetning.

Kostnader:

- Varekostnadene ved å være tilknyttet alarm-sentralen har steget merkbart etter at Alarm-sentralen Brann Øst flyttet til Ski i 2018.
- Lønnskostnadene viser en mindrekostnad som følge av sykerefusjoner. MOVAR budsjetterer i svært liten grad med slike refusjoner.
- Økte kostnader tilknyttet avskrivninger som følge av høyere aktivering av virksomhetens anleggsmidler.

SELSKAPETS BALANSE

Konsernet MOVAR IKS har god soliditet med en egenkapitalprosent på 30,5 %. Konsernet har bokførte anleggsmidler med 459 millioner kroner, som består av de investeringene som er foretatt innenfor hvert enkelt område, redusert for avskrivninger. Det er beregnet avskrivninger basert på objektenes gjenværende økonomiske levetid. For spesifisering av driftsmidlene vises det til note 5.

Konsernets langsiktige gjeld består av ordinære lån og er ved årsskiftet på 326,3 millioner kroner.

Konsernets likvider består av ordinære bankinnskudd.

INVESTERINGER

Selskapet har avsluttet flere investeringsprosjekter i 2018. Det er påløpt ca. 19 millioner kroner i ulike prosjekter ved årsskiftet, hvorav følgende prosjekter utgjør hovedtyngden:

- etablering av vannledning nord (8,0 millioner kroner)
- oppgradering av Fuglevik RA (2,6 millioner kroner)
- containere og oppsamlingsutstyr (2,3 millioner kroner)
- bygging av brannstasjon ved Såner (1,6 millioner kroner)

Konsernets næringsvirksomhet

MOVAR IKS eier 100 % av Movar Næring AS. Dette selskapet håndterer den delen av virksomheten som er skattepliktig næringsvirksomhet. I 2018 har det vært høy aktivitet i datterselskapet som følge av inngått kontrakt om mottak av aske fra forbrenningsanleggene i Oslo. Det er også inngått kontrakt med Bane NOR som vil levere masser til deponiet fra 2019 ifm jernbaneutbyggingen igjennom Moss. Movar Næring AS belastes for tjenester og bruk av anlegg eiet av MOVAR IKS, og har et overskudd på 6,4 millioner kroner før skatt i 2018. Det er ingen ansatte i selskapet. Det er ikke tiltenkt uttak av utbytte fra datterselskapet i 2018.

Kontantstrøm

Likviditeten i selskapet er stram, men styret vurderer den som tilstrekkelig. Selskapet har i 2018 tatt opp nye lån innenfor rammen i vedtatt økonomiplan. For spesifisering av kontantstrøm vises til egen kontantstrømoppstilling.

Finans-, markeds-, kreditt og likviditetsrisiko.

Selskapets finansielle risiko er først og fremst knyttet til differansen mellom de reelle betalbare rentene selskapet har på sine lån, og den kalkylerenten som man kan belaste selvkostregnskapet med i henhold til retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale tjenester. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i publikasjon H 3/14 fastsatt renten til 5-årig swaprente med tillegg på ½ prosentpoeng.

MOVAR anses generelt ikke å være utsatt for stor kreditt- eller markedsrisiko. Dette fordi en vesentlig del av selskapets kjernevirksomhet opererer innenfor selvkost og har en låneramme som nylig er oppjustert og garantert av eierkommunene, og som er tilstrekkelig i forhold til budsjetterte investeringer.

Styret foreslår følgende disposisjoner:

(Tall i hele 1 000 kroner)

Årets resultat (underskudd)	-7 742	Totalt samtlige sektorer
Årsunderskudd Vansjø Vannverk	-2 413	Dekkes av selvkostfond
Årsunderskudd Avløp	-5 323	Dekkes av selvkostfond
Årsunderskudd Renovasjonstjenester	-168	Dekkes av selvkostfond
Årsunderskudd MIB - brann/tilsynstjenester	-33	Dekkes av egenkapital
Årsunderskudd MIB - feiertjenester	-586	Dekkes av selvkostfond
Solgård Avfallsplass, konsesjonsbetinget avsetning	1 200	Avsettes til etterbruksfond
Årsunderskudd Administrasjon	-419	Dekkes av egenkapital
Sum disponeringer	-7 742	

ARBEIDSMILJØ

MOVAR IKS har høy oppmerksomhet på sykefravær og tiltak for å holde folk i arbeid. I stedet for å fokusere på sykefravær setter man mål for nærvær.

Selskapet har et aktivt arbeidsmiljøutvalg (AMU) som har avholdt 4 møter i 2018. I 2018 er det arbeidstaker-siden som har hatt lederansvaret i AMU, og dette vervet har Brannmester Ronald Thorvaldsen ivaretatt.

Det gjennomføres årlige vernerunder i selskapet. De forholdene som blir påpekt under vernerundene, følges opp av avdelingsledere og ansatte ved de forskjellige avdelinger, som igjen rapporterer status til AMU.

Det er ikke gjennomført kartlegging av det psykososiale arbeidsmiljøet ved avdelingene som var til helse-

kontroll i 2018, men det psykososiale arbeidsmiljøet har alltid et stort fokus blant de ansatte og ledelse.

Samlet i 2018 er det registrert 3 uønskede hendelser. Ingen av hendelsene medførte tapte dagsverk.

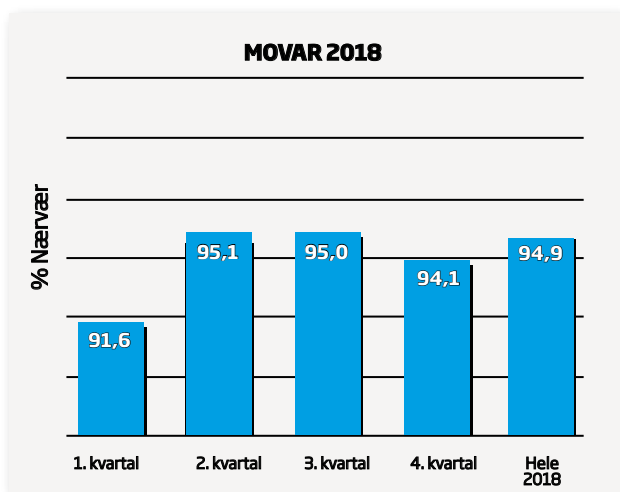
Styret får seg forelagt protokollene fra AMU-møtene og anser arbeidsmiljøet i selskapet som godt.

NÆRVÆRSSTATISIKK

I 2018 hadde man en målsetning om nærvær på 95 %. Samlet for hele 2018 er det totale nærværet på 22 422 dagsverk av mulige 23 555 dagsverk.

Dette gir et nærvær på 94,9 %.

Fravær med egenmelding utgjorde 378 dager, dvs. 1,6 %.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Ved utgangen av 2018 hadde MOVAR 137 ansatte som til sammen utgjorde 120 årsverk. Andelen kvinner utgjorde 18,3 %.

Det er ikke satt i gang spesielle tiltak for å fremme likestilling i 2018. Ved ansettelser innenfor en avdeling hvor ett kjønn er underrepresentert, vil man foretrekke dette kjønn dersom kvalifikasjonene for øvrig er like.

MOVAR IKS ønsker å rekruttere flinke fagfolk uavhengig av kjønn, legning, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn.

KOMPETANSEUTVIKLING

MOVAR er en kunnskapsbedrift, hvor rammebetingelsene stadig er i endring. Det er derfor viktig at kompetansen i selskapet utvikles i takt med endringene.

I likhet med tidligere år har ansatte også i 2018 gjennomført en rekke interne og eksterne kurs for å møte dagens og fremtidens tekniske og administrative utfordringer.

MILJØRAPPORTERING

MOVAR IKS er en miljøbedrift hvor selskapets virksomhet som sådan, reduserer belastningen på miljøet. Like fullt har selskapet en ambisjon om ytterligere reduksjoner av miljøbelastningen gjennom sin virksomhet. I Strategisk plan er det innarbeidet en miljøpolitikk for selskapet.

MOVARs miljøpolitikk:

- Det er en grunnleggende forutsetning at MOVAR skal tilfredsstillende gjeldende lover, forskrifter, konsesjoner og tillatelser.
- Selskapets virksomhet skal være basert på krets-løpstankegangen. Avfall skal i størst mulig grad innsamles og utnyttes som en sirkulærøkonomisk ressurs.
- Hensynet til miljøet skal vektlegges i selskapets innkjøpsprosesser.
- Bygninger og anlegg skal driftes energieffektivt, og energi og drivstoff bør i størst mulig grad baseres på fornybar energi.
- Våtorganisk avfall og slam skal utnyttes til klimanøytral energiproduksjon, og deretter benyttes som en ressurs innen jordproduksjon eller landbruk.
- Virksomheten skal drives etter prinsippet kontinuerlig forbedring, hvor hensynet til miljøet skal vektles høyt sammen med økonomi og samfunnsansvar.
- Miljøpolitikken skal være en aktiv del av vår kommunikasjon.

FORSKNING OG UTVIKLING

MOVAR har ikke ressurser til på egen hånd å drive forskning og utvikling i de bransjene man opererer innenfor. Imidlertid er MOVAR delaktig i en rekke utviklingsprosjekter i samarbeid med andre aktører.

MOVAR deltar i Norsk Vanns prosjektfinansierings-system og i Norsk Vanns teknologiutviklingsnettverk. MOVAR er også medlem av VAnnforsk. Som en del av prosjektet «Nye Fuglevik RA», er arbeidet med å finne fremtidsrettede avløpsbehandlingsmetoder videreført med pilottesting. Sommeren 2018 startet forsøk med HIAS-prosessen på Fuglevik, en prosess basert på biologisk fosforfjerning. Denne har vist gode resultater. I 2019 skal også andre biologiske renseprosesser testes med membran som separasjonstrinn.

FREMTIDSUTSIKTER

MOVAR har ved utgangen av 2018 en betryggende egenkapital og en stram men tilfredsstillende likviditet. Etter styrets vurdering er selskapet godt posisjonert til å møte fremtiden, som de nærmeste årene vil preges av større prosjekter for å sikre gode tjenester for innbyggerne og et godt miljø.

Styret i MOVAR IKS

Ketil Reed
Aasgaard

Nils-Anders
Søyland

Aud Helen
Wernberg Øyen

Hege Solberg
Sandtrø

Anita Wulvig

Steinar Roos

Tore
Fredriksen

Ole Martin Almvik

Rygge, den
28.03.2019

I styret for MOVAR IKS

Ketil Reed Aasgaard
Leder

Nils-Anders Søyland
Nestleder

Aud Helen Wernberg Øyen

Hege Solberg Sandtrø

Anita Wulvig

Steinar Roos

Tore Fredriksen
Ansattes valgte rep.

Ole Martin Almvik
Ansattes valgte rep.

Johnny Sundby
Adm. direktør

Organisasjonen MOVAR

REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet velges av eierkommunene.
Funksjonstiden følger kommunevalgperioden.

Ved utgangen av 2018 hadde representantskapet følgende sammensetning:

Inger-Lise Skartlien	- Rygge, leder
Tom Anders Ludvigsen	- Vestby, nestleder
Hanne Tollerud	- Moss
Håkon Borch	- Moss
Joakim Sveli	- Moss
Sverre Alhaug Høstmark	- Moss
Shakeel Rehman	- Moss
Maria Molteberg	- Moss
Hilde Pettersen	- Rygge
Bjørn Mikarlsen	- Rygge
René Rafshol	- Råde
Kjell Løkke	- Råde
Eirin Stuhaug Bolle	- Vestby
Ann Therese Monge	- Vestby
Reidar Kaabbel	- Våler
Arnfinn Linge	- Våler

Representantskapet har avholdt 2 møter i 2018.

STYRET

Styrets medlemmer og varamedlemmer velges av representantskapet. 2 av styrets medlemmer velges av og blant selskapets ansatte.

Ved utgangen av 2018 var styresammensetningen slik:

Ketil Reed Aasgaard	- Moss, leder
Nils-Anders Søyland	- Vestby, nestleder
Aud Helen Wernberg Øyen	- Moss
Hege Solberg Sandtrø	- Rygge
Anita Wulvig	- Vestby
Steinar Roos	- Våler
Tore Fredriksen	- ansatt
Ole Almvik	- ansatt
Bjørn Amundsen	- 1. varamedlem
Carsten Arnt-Jensen	- 2. varamedlem
Per Chr. Rasmussen	- varamedlem ansatt
Dag Tarje Høiby	- varamedlem ansatt

LEDERGRUPPEN

Ledergruppen består i utgangen av 2018 av Adm. direktør Johnny Sundby, Økonomi- og administrasjonssjef Merete Ruud Tuskin, Brannsjef Rune Larsen, Sektorsjef VA Kaj-Werner Grimen, Sektorsjef renovasjon Freddy Tangen, og HR & kommunikasjonssjef Rolf-Ivar Buerengen.

Ledergruppen i MOVAR IKS

Johnny Sundby
(Adm. dir.)

Merete Ruud
Tuskin

Rune Larsen

Kaj-Werner
Grimen

Freddy Tangen

Rolf-Ivar
Buerengen

Resultatregnskap 2018

(Beløp i 1 000 kroner)

MORSELSKAP			KONSERN		
2018	2017		Note	2018	2017
		Driftsinntekter			
251 469	242 080	Salgsinntekter		252 490	242 879
2 420	1 697	Andre driftsinntekter		2 420	1 697
253 889	243 777	Sum driftsinntekter	2	254 910	244 576
		Driftskostnader			
78 496	73 488	Materialkostnader og tjenester		78 496	73 488
99 805	94 405	Lønn, godtgjørelse og sosiale avgifter	3,16	99 805	94 405
32 726	33 320	Avskrivninger på varige driftsmidler	5	32 726	33 320
43 378	43 163	Andre driftskostnader	4	38 080	39 534
254 405	244 376	Sum driftskostnader		249 107	240 747
-516	-599	Driftsresultat		5 803	3 829
		Finansposter			
365	360	Annen renteinntekt		400	383
0	2 000	Aksjeutbytte		0	0
700	0	Nedskrivning finansielle anleggsmidler		700	0
6 891	7 106	Annen rentekostnad	17	6 892	7 108
-7 226	-4 746	Resultat av finansposter		-7 192	-6 725
		Resultat før skattekostnad		-1 389	-2 896
0	0	Skattekostnad	10	1 461	1 068
-7 742	-5 345	Årets resultat		-2 850	-3 964
		Disponering av årets resultat			
0	808	Avsatt overskudd MIB-brann/tilsynstjenester		0	808
1 200	750	Avsatt etterbruksfond Solgård		1 200	750
0	2 297	Avsatt overskudd felles Administrasjon		0	2 297
-2 413	-949	Dekning underskudd Vansjø Vannverk		-2 413	-949
-5 323	-4 633	Dekning underskudd Avløp		-5 323	-4 633
-168	-3 191	Dekning underskudd Renovasjonstjenester		-168	-3 191
-33	0	Dekning underskudd MIB - brann/tilsynstjenester		-33	
-586	-427	Dekning underskudd MIB - feiertjenester		-586	-427
-419	0	Dekning underskudd felles Administrasjon		-419	
0	0	Avsatt egenkapital MOVAR Næring AS		4 892	1 381
-7 742	-5 345	Sum disponering		-2 850	-3 964

Balanse pr. 31.12.2018

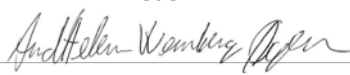
(Beløp i 1 000 kroner)

MORSELSKAP				KONSERN	
2018	2017		Note	2018	2017
		Eiendeler			
123 724	129 866	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	123 724	129 866
201 999	181 414	Ledningsanlegg, veier og utearealer	5	201 999	181 414
132 879	143 052	Transportmidler, maskiner, utstyr og inventar	5	132 879	143 052
18 951	34 673	Prosjekter under arbeid	6	18 951	34 673
930	1 630	Andre finansielle anleggsmidler	11,12	430	1 130
478 483	490 635	Sum anleggsmidler		477 983	490 135
25 840	25 601	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	15	24 809	22 707
25 785	45 692	Bankinnskudd, kontanter m.m	7	31 794	50 023
51 625	71 293	Sum omløpsmidler		56 603	72 730
530 108	561 928	Sum eiendeler		534 586	562 865
		Gjeld og egenkapital			
154 613	162 355	Opptjent egenkapital	13,14	163 028	165 879
154 613	162 355	Sum opptjent egenkapital		163 028	165 879
0	0	Utsatt skatt		8	0
5 879	5 879	Pensjonsforpliktelser	16	5 879	5 879
5 879	5 879	Sum avsetning pensjonsforpliktelser		5 887	5 879
326 298	339 898	Gjeld til kredittinstitusjoner	17	326 298	339 898
326 298	339 898	Sum langsiktig gjeld		326 298	339 898
27 911	40 781	Leverandørgjeld	15	22 512	37 126
5 249	3 255	Skyldig offentlige avgifter		5 249	3 255
0	0	Betalbar skatt	10	1 454	1 068
10 158	9 760	Annen kortsiktig gjeld		10 158	9 760
43 318	53 796	Sum kortsiktig gjeld		39 373	51 209
530 108	561 928	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		534 586	562 865

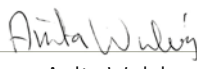
Rygge, den 28.03.2019

Ketil Reed/Aasgaard
Leder

Nils-Anders Søyland
Nestleder

Aud Helen Wernberg Øyen

Hege Solberg Sandtrø

Anita Wulvig

Steinar Roos

Tore Fredriksen
Ansattes valgte rep.

Ole Martin Almvik
Ansattes valgte rep.

Johnny Sundby
Adm. direktør

Kontantstrøm

KONTANTSTRØMANALYSE
(Beløp i 1 000 kroner)

	MORSELSKAP 01.01-31.12		KONSERN 01.01-31.12	
	2018	2017	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Resultat før skattekostnad	-7 742	-5 345	-1 389	-2 896
Perioden betalte skatt	0	0	-1 068	-682
Regulert avsatte lønnsforpliktelser	0	0	0	0
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-340	-236	-340	-236
Ordinære avskrivninger	32 726	32 397	32 726	32 397
Nedskrivning av anleggsmidler	0	923	0	923
Nedskrivning finansiell anleggsmiddel	700	0	700	0
Endringer i kundefordringer	-239	-3 401	-2 102	-3 622
Endringer i leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-10 477	23 939	-12 221	21 805
Endringer i andre tidsavgrensingsposter	20	1 225	20	1 225
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	14 648	49 502	16 326	48 914
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	340	236	340	236
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-21 295	-40 594	-21 295	-40 594
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-20 955	-40 358	-20 955	-40 358
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	19 250	31 000	19 250	31 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-32 850	-34 227	-32 850	-34 227
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-13 600	-3 227	-13 600	-3 227
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-19 907	5 917	-18 229	5 329
Kontanter og kontantekvivalenter 01.01	45 692	39 775	50 023	44 694
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12	25 785	45 692	31 794	50 023

Noter

Note 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapsloven. Det er utarbeidet etter norsk regnskapstandard og anbefalinger til god regnskapsskikk samt gjeldene forskrifter tilknyttet lov om interkommunale selskaper.

Driftsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de utføres.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Varige driftsmidler

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostninger/forbedringer regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Investering i andre selskaper

Kostmetoden benyttes som prinsipp for investeringer i andre selskaper. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når det er vedtatt.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Fordringer

Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort opp på grunnlag

av individuell vurdering av fordringen. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede fremtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke nediskontering når effekten av nedskrivningene er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som kundefordringer.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har en ytelsesordning. Ordningen er finansiert gjennom innbetalinger til pensjonskassen. En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalt beløp til pensjonskassen), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid. Det samme gjelder estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfattes både av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Morselskapet er ikke skattepliktig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer.

Konsernregnskap og konsolideringsprinsipper

I konsernregnskapet til MOVAR IKS inngår morselskapets MOVAR IKS og datterselskapet Movar Næring AS. Datterselskapet benytter de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. Datterselskapet blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført konsernet (oppkjøpstidspunktet). I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Noter

Note 2 DRIFTSINNTTEKTER

(Beløp i 1 000 kroner)

DRIFTSINNTTEKTER FORDELT PÅ VIRKSOMHETSOMRÅDE	2018	2017
Driftsinntekter Vansjø Vannverk	37 357	37 393
Driftsinntekter Avløp	38 953	39 174
Driftsinntekter Solgård Avfallsplass	40 021	36 942
Driftsinntekter Renovasjon	67 833	63 755
Driftsinntekter MIB (brann- og feierseksjon)	68 972	65 808
Driftsinntekter Felles Administrasjon	753	705
Sum inntekter MOVAR IKS	253 889	243 777
Salgsinntekter MOVAR Næring AS	10 052	7 813
Eliminering av inntekter	-9 031	-7 014
Sum inntekter KONSERN	254 910	244 576

Note 3

LØNSSKOSTNADER, GODTGJØRELSE M.M

(Beløp i 1 000 kroner)

LØNSSKOSTNADER ,YTELSER	2018	2017
Lønninger m. m	69 360	64 609
Feriepenger	8 530	7 935
Arbeidsgiveravgifter	12 218	11 580
Pensjonskostnader	12 207	10 403
Andre ytelser	1 786	1 447
Lærlingtilskudd m. m	-164	-253
Refusjoner sykelønn	-4 539	-1 682
Ytelser til selskapets styre	407	366
Regulering av tidligere avsatte lønnsforpliktelser	0	0
SUM	99 805	94 405

Gjennomsnittlig antall ansatte i selskapet var 136. MOVAR Næring AS har ingen ansatte.

Lønn til administrerende direktør i 2018:

Utbetalt lønn til selskapets direktør kr. 1 365 546

Honorar til selskapets styre 2018:

Honorar styreleder pr. år kr. 106 700
Honorar ordinært styremedlem pr. år kr. 32 000

Verken styreleder eller daglig leder har noen bonus-avtaler, og de har heller ingen avtaler om godtgjørelse ved opphør av vervet/arbeidsforholdet.

Godtgjørelse til revisor

Lovpålagt revisjon kr. 171 000
Andre bistandsytelser kr. 124 644

Godtgjørelse til revisor MOVAR Næring kr. 27 000
Andre bistandsytelser kr. 5 000

Note 4

AVREGNING NÆRINGSAKTIVITETER

(Beløp i 1 000 kroner)

MOVAR IKS har utført næringsaktiviteter på vegne av MOVAR Næring AS, og som er avregnet netto i MOVAR IKS.

	2018	2017
Kostnadsført i MOVAR IKS	-5 399	-3 655

Noter

Note 5 VARIGE DRIFTSMIDLER

(Beløp i 1 000 kroner)

MORSELSKAPET

Anleggsmidler	Bygninger og tomter	Ledningsanlegg og infrastruktur	Maskiner og tekniske installasjoner	Transportmidler	Driftsløsøre	SUM
Anskaffelseskost 01.01	342 714	271 701	293 472	50 429	33 460	991 776
Tilgang	2 845	28 420	983	2 769	2 000	37 017
Avgang			288	52		340
Anskaffelseskost 31.12	345 559	300 121	294 167	53 146	35 460	1 028 453
Akkumulerte avskrivninger 31.12	221 835	98 122	198 698	28 404	22 792	569 851
Balanseført verdi 31.12	123 724	201 999	95 469	24 742	12 668	458 602
Årets avskrivninger	8 987	7 835	10 358	3 009	2 538	32 726
Økonomisk levetid	20 - 50 år	30 - 50 år	10 - 20 år	10 - 20 år	5 - 20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Balanseført verdi 31.12 av bygg og tomter er samlet bokført til 123 724, hvorav tomter utgjør 15 124.

ÅRLIGE LEIE AV IKKE BALANSEFØRTE DRIFTSMIDLER

Driftsmiddel:	Leieperiode	Årlig leie
Rygge brannstasjon	Løpende avtale	185
Vestby brannstasjon	Løpende avtale	383
Vestby brannstasjon, brakkerigg	Løpende avtale	144
Sum		712

KONSERNET

Movar Næring AS har ingen balanseførte driftsmidler, og heller ingen leieavtaler av ikke balanseførte driftsmidler.

Note 6 INVESTERINGER

(Beløp i 1 000 kroner)

Investeringer i varige driftsmidler viser følgende tilganger for 2018. I tillegg kommer prosjekter som er under arbeid og som avsluttes ved endelig ferdigstilling.

Saldo på prosjekter som er under utførelse, men som ikke er avsluttet, viser pr. 31.12.2018 ca. 19 millioner kroner.

	2018	2017
Investeringer i varige driftsmidler	37 017	14 630
Kjøp av aksjer og andeler, tomteerverv m. m	0	0
Sum investeringer	37 017	14 630

Note 7 BETALINGSMIDLER

(Beløp i 1 000 kroner)

	2018	2017
Beholdninger pr. 31.12 MOVAR IKS	25 785	45 692
- herav bundet skattetrekk	-3 543	-3 364
- herav bundet etterbruksfond	-5 412	-4 198
- herav bundet selvkostfonds	-6 759	-16 993
Sum netto beholdninger pr. 31.12	10 071	21 137
Beholdninger MOVAR Næring AS	6 008	4 331
Sum netto beholdninger konsern pr. 31.12	16 079	25 468

Note 8 LIKVIDITETSRESERVE

(Netto betalingsmidler/årlige inntekter*100)

2018	2017
6,31 %	10,41 %

Note 9 LIKVIDITETSGRAD

2018	2017
1,44	1,42

Likviditetsanalysen er beregnet med basis fra konserntall.

Note 10 SKATT

(Beløp i 1 000 kroner)

Årets skattekostnad refererer seg til datterselskapet MOVAR Næring AS og fremkommer slik:

KONSERN		
Beregning av utsatt skatt	2018	2017
Grunnlag for utsatt skatt	35	2,4
Utsatt skatt	8	0,5

KONSERN		
Fordeling av skattekostnaden	2018	2017
Resultat før skattekostnad	-1 389	-2 896
Betalbar skatt	1 454	1 068
Endring i utsatt skatt	7	0
Årets skattekostnad	1 461	1 068

Note 11 ANDRE AKSJER

(Beløp i 1 000 kroner)

Selskap	Forretningskontor	Eierandel	Egenkapital 2017 100 %	Resultat 2017 100 %	Verdi i balansen
Rekom AS	Bergen	1,28 %	20 665	-3 988	30
Alarmsentral Brann Øst AS	Moss	16,67 %	5 299	398	400

Note 12 AKSJER I DATTERSELSKAP

Selskap	Forretningskontor	Eierandel	Egenkapital 2018 100 %	Resultat 2018 100 %	Verdi i balansen
MOVAR Næring AS	Rygge	100 %	8 415 296	4 891 537	500

Note 13 OPPTJENT EGENKAPITAL

(Beløp i 1 000 kroner)

	MOVAR/ Felles	Vansjø Vannverk	Avløp	Solgård Avfallsplass	Renovasjons- tjenester	MIB	SUM
Egenkapital 01.01.18	-14 002	50 233	69 965	44 422	4 765	6 972	162 355
Årets disponering	-419	-2 413	-5 323	1 200	-168	-619	-7 742
Egenkapital 31.12.18	-14 421	47 820	64 642	45 622	4 597	6 353	154 613
MOVAR NÆRING AS Egenkapital 31.12.18							8 415
KONSERN Sum egenkapital 31.12.18							163 028

Note 14 HERAV BUNDET I SELVKOST/ETTERBRUKSFOND

(Beløp i 1 000 kroner)

	Vann- forsyning	Avløp	Renovasjons- tjenester	Feier- tjenester	Etterbruk Solgård	SUM
Fond pr. 01.01.18	9 122	892	6 240	739	4 212	21 205
Årets regulering	-3 732	-5 726	-185	-590	1 200	-9 033
Total selvkost/etterbruks- fond pr. 31.12.2018	5 390	-4 834	6 055	149	5 412	12 172

Note 15 KONSERNMELLOMVÆRENDE

(Beløp i 1 000 kroner)

Oversikt over MOVAR IKS mellomværende med MOVAR Næring AS pr. 31.12.2018

	2018	2017
Kundefordringer	3 387	3 115
Kortsiktig gjeld	5 399	3 655

Noter

Note 16 PENSJONSKOSTNADER OG FORPLIKTELSER

(Beløp i 1 000 kroner)

Morselskapet har en kollektiv pensjonsavtale for alle ansatte. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser (ytelsesbasert). Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelser fra folketrygden.

Den kollektive pensjonsavtalen er finansiert ved fonds-oppbygging organisert i et forsikringselskap. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

	2017	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	9 348	11 121
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	6 397	6 435
Avkastning på pensjonsforpliktelsen	-6 853	-8 565
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	868	896
Resultatført virkning av estimatendring	643	583
Årets netto pensjonskostnad før arbeidsgiveravgift	10 403	10 470
Periodisert arbeidsgiveravgift	1 467	1 476
Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	11 870	11 946
Oppført i balansen:		
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	261 428	270 103
Pensjonsmidler	206 992	219 379
Netto pensjonsforpliktelse før AGA	54 436	50 724
Arbeidsgiveravgift på netto forpliktelse	7 675	7 152
Netto pensjonsforpliktelse inkl. AGA	62 111	57 876
Ikke-resultatført estimatendringer	-48 557	-51 997
Balanseført netto forpliktelse etter arbeidsgiveravgift	5 879	5 879
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,40%	2,40%
Forventet lønnsvekst	2,50%	2,50%
Forventet G-regulering	2,25%	2,25%
Pensjonsregulering	1,48%	1,48%
Forventet avkastning på fondsmidler	4,10%	4,10%
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%

Årets netto pensjonskostnad fremkommer etter arbeidstakers innbetalte andel av normalpremien.

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang, er det lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring. Med basis i stor usikkerhet i forutsetninger, samt store planendringer i forbindelse med nye uførepensjonsregler og innarbeidelse av levealderjustering i beregningene, er kostnadsført etimatavvik i tråd med en uendret balanseført netto forpliktelse etter arbeidsgiveravgift.

Medlemsstatus	2018
Aktive	143
Oppsatte rettigheter	86
Pensjonister	65

Noter

Note 17 LANGSIKTIG GJELD

(Beløp i 1 000 kroner)

Opplysninger om lån fra kredittinstitusjoner

Långiver	Restgjeld 1/1/2018	Låneopptak 2018	Renter 2018	Avdrag 2018	Restgjeld 12/31/2018
Kommunalbanken	200 907	6 250	4 044	17 762	189 395
KLP Kommunekreditt	124 901		2 472	13 543	111 358
Kommunal Landspensjonskasse, byggelån	0	10 000	0	0	10 000
Nordea Bank ASA	153		8	153	0
Moss kommunale Pensjonskasse	13 937	3 000	364	1 392	15 545
SUM	339 898	19 250	6 888	32 850	326 298
Langsiktig gjeld som forfaller senere enn 5 år					175 328

Gjennomsnittlig betalt rente i 2018 er 2,07 %. 37,3 millioner kroner (11 %) er knyttet til 10 års fastrente med avslutning i 2023. Det er ikke benyttet sikringsinstrumenter utover dette. En overveiende del av gjelden er følgelig knyttet til flytende rente, noe som er et strategisk valg og sees i sammenheng med selvkost.

Garantiforpliktelser

Kommunene har stillet garanti for selskapets samlede gjeld innenfor en vedtatt totalramme på 1 200 millioner kroner. Kommunene er pro rata ansvarlig for de lån MOVAR IKS opptar, og fordeler seg innad i forhold til eierandelen i selskapet.

	Moss	Rygge	Råde	Vestby	Våler	SUM
Garantiforpliktelsen på restgjelden pr. 31.12.2018 er fordelt i henhold til kommunenes gjeldende eierandel.	143 571	68 522	32 630	65 260	16 315	326 298

Note 18 SELSKAPETS EIERE

MOVAR IKS eies av kommunene Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler. Eier- og ansvarsandelen er som følger:

Kommune	% andel
Moss kommune	44 %
Rygge kommune	21 %
Råde kommune	10 %
Vestby kommune	20 %
Våler kommune	5 %

Uavhengig revisors beretning

Til representantskapet i Movar IKS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Movar IKS sitt årsregnskap.

Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- Gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Movar IKS per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge
- Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Movar IKS per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av informasjon i årsrapport 2018 side 20 til 57, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskudd er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Moss, 4. april 2019
BDO AS

A handwritten signature in blue ink that reads 'Per Harald Eskedal'.

Per Harald Eskedal
statsautorisert revisor

Oppsummering av MOVARs miljømål

Innenfor de ulike områdene er det definert mål som er av betydning for ytre miljø. Her følger et utdrag av sentrale målsetninger:

BESKRIVELSE AV MÅL	MÅL	RESULTAT 2018	KOMMENTAR
Renseeffekt fosfor avløpsrenseanleggene	Min 90 %	Fuglevik: 91,3 % Kambo: 92,9 % Hestevold: 94,6 %	I tråd med forurensningsforskriften og utslippstillatelsene (MOVARs internkontroll)
Bruk av slam som en ressurs (landbruks- eller jordforbedringsformål)	100 %	Oppfylt for alt slam fra alle anleggene	Ønske om ingen deponering av avløpsslam som følge av kvalitet (MOVARs internkontroll)
Kvalitetsklasse avløpsslam	Klasse II eller bedre	Oppfylt for alt slam fra alle anleggene	På tungmetallene Cu, Zn og klasse I på øvrige (MOVARs internkontroll/ Bransjenorm for Avløpsslam).
Energigevinst Varmepumpe Kambo RA	> 225 000 kWh/år	338 681 kWh/år	Resultatet erstatter nesten 34 000 liter fyringsolje (MOVARs internkontroll)
Egenprodusert EI ved Fuglevik RA	> 20 %	8,9 %	EI produsert via gassmotor fyret med biogass (MOVARs internkontroll)
Egenprodusert varme ved Fuglevik RA	> 95 %	99,6 %	Varme produsert med biogass i gassmotor og biogassfyr (MOVARs internkontroll)
Bruk av deponigass til energiformål	> 80 %	90,6 %	Avtale med Statkraft
Øke ressursutnyttelsen i avfallet bl.a. igjennom økt materialgjenvinning	40 vekt % av generert husholdningsavfall innen 2021	31,1 vekt %	Felles plan for avfallshåndteringen i Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler.

Andel produsert strøm ved Fulgevik RA er under målsetningen, noe som skyldes havari på gassmotoren. Denne erstattes i 2019 med gassturbiner som vil gi økt strøm og varmeproduksjon sammenliknet med gassmotoren.

Målsetninger i forhold til materialgjenvinning er heller ikke i 2018 oppnådd. Innenfor dette området økes forventningen fra EU med krav om matavfallsinnsamling fra 2023 og økt materialgjenvinning til 55% i 2025, 60% i 2030 og 65% i 2035. Her spiller prosjektet Østfold Avfallssortering IKS en viktig rolle for å nærme seg disse kravene. Ytterligere tiltak er nevnt i felles plan for husholdningsrenvasjon i eierkommune.

Årets virksomhet

ADMINISTRASJON

Økonomi- og administrasjonsavdelingen holder til i MOVARs hovedkontor på Huggenes. Avdelingen yter administrative og regnskapsrelaterte tjenester til de øvrige avdelingene.

Flere fra administrativ ledelse er også lokalisert her, bl.a. administrerende direktør, sektorsjefer VA og Renovasjon, HR & kommunikasjonssjef, stab m.fl.

Avdelingen består pr. 31.12.2018 av 6 ansatte, fordelt på 6 årsverk. På grunn av rimelig lik alderssammensetning i avdelingen vil man om forholdsvis få år måtte gjennomføre et raskt generasjonsskifte. For å få til en systematisk og effektiv erfaringsoverføring har man allerede påbegynt dette.

Administrasjonen har som mål å drive rasjonelt og kostnadseffektivt. For å nå dette har man over flere år tatt i bruk moderne styringssystemer og dataverktøy, og man søkerkontinuerlig å bedre effektiviteten. De ansatte er både omstillingsvillige og -dyktige.

Krav til dokumentasjon blir stadig høyere og datamengden øker betraktelig. Man ser derfor hele tiden etter

områder hvor oppgaver kan automatiseres. Det foregår jevnlig oppdatering av de ulike programmene som benyttes, både av de rent administrative systemene og av regnskapsprogram. Automatisering og digitalisering skjer stadig raskere, og bortfall av rene papirdokumenter er merkbart.

På vårparten av året 2018 ble valg av representantskapets valgkomité avholdt. Valgkomiteen ble valgt for en periode på 4 år og skal velges midt i representantskapets funksjonstid. Valgkomiteen er på den måten operativ 2 år for sittende representantskap og 2 år for fremtidig valgt representantskap.

I 2018 gikk en av avdelingens ansatte, Oddgeir Johansen, av med pensjon. Samtidig ble Merete Ruud Tuskin tilsatt som ny økonomi- og administrasjonssjef i avdelingen. Det har ikke pågått prosesser som har påvirket avdelingen vesentlig arbeidsmessig.

Det har heller ikke inntruffet noe som kan anses som uvanlig eller ekstraordinært for en offentlig bedrift av vår størrelse. I hovedsak kan 2018 karakteriseres som et godt og normalt arbeidsår for økonomi- og administrasjonsavdelingen.

Teknisk avdeling

TEKNISK AVDELING

Teknisk avdeling er en beredskapsavdeling for MOVARs virksomheter og har som hovedoppgave å ta seg av forebyggende vedlikehold av utstyr og installasjoner etter avtale med den enkelte avdeling. Avdelingen har eget verksted og ansvar for felles lagerhold av VA-utstyr.

I 2018 har avdelingen utført tjenester/arbeid i følgende omfang til de enkelte avdelinger:

	Adm.	VVV	KRA	FRA	HRA	SAP	MIB
Dagsverk inngåtte avtaler	18	140	56	100	27	18	9
Dagsverk bestilte oppdrag	8	114	38	75	21	18	12
Totale dagsverk	26	254	94	175	48	36	21

(VVV - Vansjø Vannverk, KRA - Kambo Renseanlegg, FRA - Fuglevik Renseanlegg, HRA - Hestevold Renseanlegg, SAP - Solgård Avfallsplass, MIB - Mosseregionen interkommunale brann og redning)

Dette viser at avdelingen har bistått de øvrige avdelinger med 286 dagsverk knyttet til bestilte oppdrag/prosjekter og 368 dagsverk knyttet til inngåtte avtaler om særskilte oppdrag.

Teknisk avdeling utfører løpende oppdrag som bestilles av de øvrige avdelingene i MOVAR. Disse oppdragene er hovedsakelig knyttet til akutte behov for installasjoner/montering og reparasjoner av diverse type utstyr som

blant annet pumper, ventiler, rør og elektrisk utstyr/komponenter. Utover de akutte behovene bistår avdelingens personell i planlegging av nødvendige oppgaver som skal utføres i samarbeid med personell ute på avdelingene. Dette innebærer typisk informasjonsinnhenting, leverandørkontakt, bistand til tilbudsinnenting, oppfølging av eksterne leverandører og dokumentasjonssammenstilling etter utført arbeid. Oppgavene som avdelingen blir satt til å utføre er mange og svært varierte.

Noen av de faste avtalte oppdragene som Teknisk avdeling utfører er:

- Oppfølging og drift av mellomlagringsplassen for avløpslam på Solgård Avfallsplass
- Oppfølging, ettersyn og vedlikehold av eksternt VA-ledningsnett inklusive målestasjoner og kummer, samt påvisninger og merking
- Oppfølging, ettersyn og vedlikehold av høydebasseng
- Oppfølging, ettersyn og vedlikehold av felles eksternt signalkabelanlegg inklusive påvisninger og merking
- Service på definerte tekniske installasjoner, blant annet innløpsrister
- Oppfølging, ettersyn, vedlikehold av eksterne mengdemålere
- Oppfølging, ettersyn og HMS-kontroller for virksomhetenes el.installasjoner
- Visuell oppfølging og prøvetaking i Vansjø
- Vaktmestertjenester for administrasjonsbygget
- Oppfølging av serviceavtaler nød og ledelys ved Fuglevik RA, Hestevold RA, Kambo RA og
- Vansjø Vannverk
- Utvendig vedlikehold og snøbrøyting på pumpestasjonene Grimstadkilen, Kjellerød og Rygge Flystasjon
- Oppdatere tegninger og dokumentasjon for elektriske installasjoner

Avviksbehandling ved Teknisk avdeling

- Det ble ikke registrert avvik ved avdelingen i 2018. Avvik som involverer personell fra Teknisk Avdeling og som skjer ute på de øvrige avdelingene registreres der.

Avsluttende kommentarer

- I 2018 gikk Terje Corneliussen av med alderspensjon, mens Andreas Voldengen sluttet. Daniel Roskifte og Jon-Espen Hjelkrem ble ansatt som vedlikeholdsarbeidere.
- Avdelingen tok i 2018 i bruk nytt program (Plania) for å dokumentere vedlikehold, både planlagt vedlikehold og akutte utbedringer. Programmet benyttes også som arbeidsbestillingsverktøy. Det ble også innført bruk av elektronisk kjørebok (ABAX) for biler som lånes ut til privat bruk. En av avdelingens nyttekjøretøy ble skiftet ut på grunn av høy alder.

Vannproduksjon og forsyning

VANSJØ VANNVERK

Mål for virksomheten

I MOVARs strategiske plan fremkommer selskapets misjon, miljøpolitikk, mål og strategier. Innenfor vannproduksjon og forsyning er selskapets misjon å sørge for at innbyggernes behov for tilstrekkelig og trygt drikkevann dekkes. I den strategiske planen er det satt mål og strategier knyttet til blant annet effektiv drift, klimatilpasset drift, kompetanse og arbeidsmiljø, regional vekst og endrede rammevilkår.

MOVAR IKS har utarbeidet en miljøpolitikk hvor ulike mål knyttet til miljø fremkommer. En grunnleggende forutsetning i selskapets miljøpolitikk er at MOVAR skal tilfredstille lover, forskrifter, konsesjoner og tillatelser.

Årets drift

Vannverket leverer vann til ca. 70 000 personer i eierkommunene Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler. I tillegg er Vansjø Vannverk tilknyttet Sarpsborg og Fredrikstad kommune gjennom gjensidig reservevannssamarbeid.

I 2018 ble det levert 7 569 279 m³ til eierkommunene. Dette gir en gjennomsnittlig leveranse på 20 738 m³/døgn. Leveransen var med det 499 102 m³ mer enn i 2017.

Årlig produksjonsmengde på Vansjø Vannverk kan avvike fra leveransene til eierkommunene på grunn av leveranser

og mottak til/fra kommunene i reservevannssamarbeidet, eventuelle lekkasjer og ikke-målt vannforbruk (for eksempel vedlikeholdsspyling, brannvannsutttak etc.).

Det er gjennomført eksterne analyser på akkreditert laboratorium av råvann, rentvann og vann i ledningnettet, i samsvar med drikkevannsforskriften. I tillegg er det gjennomført interne analyser på eget laboratorium for oppfølging av den daglige driften på vannverket.

Vannverket har også omfattende online instrumentering som gjør driftspersonellet i stand til å kontinuerlig overvåke vannproduksjon og vannkvalitet.

Vannverket har produsert og levert drikkevann av svært god kvalitet hele året gjennom. Kvaliteten er langt bedre enn hva drikkevannsforskriften stiller krav om, og i tråd med målsetningene i Strategisk plan. Se tabell for oversikt over resultatene.

Det har i 2018, som i de foregående år, vært gjennomført program for oppfølging av algesituasjonen i Vansjø i regi av vannområdeutvalget for Morsa. Vannverket har som tidligere også gjennomført egne analyser av alggiftten mikrocystin uten påvisning.

Årlige vannleveranser til eierkommunene i m³

År	Moss	Rygge	Råde	Vestby	Våler	Sum
2018	3 176 336	1 560 866	708 641	1 952 144	171 292	7 569 279
2017	3 014 023	1 366 259	621 018	1 922 131	168 593	7 070 177
2016	2 755 541	1 531 423	577 355	2 081 991	161 877	7 108 187
2015	2 717 797	1 487 957	562 035	2 071 022	174 254	7 013 065
2014	2 985 440	1 495 334	492 096	1 983 740	171 883	7 128 493

Rentvannskvalitet levert fra Vansjø Vannverk 2018

Parameter	Gj.snitt	Maksimum	*Grenseverdi/ tiltaksgrense
Lukt og smak	0	0	Akseptabel for abonnementen
pH	7,8	9,3	6,5-9,5
Turbiditet (FTU)	0,1	0,34	1
Fargetall (mg Pt/l)	3	5	20
TOC (mg C/l)	2,7	3,0	-
Aluminium (mg/l)	0,046	0,110	0,2
Jern (mg/l)	0,0018	0,0036	0,2
Hardhet (DH)	3,37	3,70	-
Tot. bakterier (ant./ ml)	0	7	100
Koliforme bakterier (ant./100 ml)	0	0	0
E.coli (ant./100 ml)	0	0	0
Intestinale enterokokker (ant./100 ml)	0	0	0
Clostridium perfringens (ant./100 ml)	0	0	0
Giardia spp (ant./10L)	0	0	0
Cryptosporidium spp (ant./10L)	0	0	0

*Grenseverdiene/tiltaksverdiene er hentet fra drikkevannsforskrift gjeldende fra 1.1.2017.

Råvannskvalitet i Vansjø 2018

Parameter	Gjennomsnitt	Maksimum
Turbiditet (FTU)	6,9	11
Fargetall (mg Pt/l)	68	101
Aluminium (mg/l)	0,57	0,74
TOC (mg C/l)	9,1	10,0
Jern (mg/l)	0,57	0,64
Koliforme bakterier (ant./100 ml)	54	200
E.coli (ant./100 ml)	6	160
Intestinale enterokokker (ant./100 ml)	2	42

Hovedtall fra driften 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Lev. vannmengde til eierkommunene, m ³	7 128 493	7 013 065	7 108 187	7 070 177	7 569 279
Produsert vannmengde	7 309 148	6 916 620	7 736 908	6 595 976	7 796 592
mottatt(-)/Levert (+) res.vann			+615 296	- 474 201	+ 179 119
maks. døgn, m ³	37 624	27 532	34 240	28 280	39 792
Spyleslamvann til avløp, m ³	138 900	71 372	64 442	83 288	86 578
Slam, tonn	1 519	1 239	1 427	1 050	1 278
Slam, tonn TS	337	275	357	221	263
Kjemikalieforbruk:					
Al. Sulfat, kg	542 880	416 870	491 380	368 800	467 060
Marmor,kg	88 000	80 800	67 700	0	0
Kalk, kg	225 120	175 660	228 990	202 940	268 120
Polymer vannbehandling, kg	829	911	1 140	742	857
Polymer avvanning, kg	2 821	2 739	2 660	1 858	2 343
Kullsyre, kg	76 958	76 601	85 585	85 889	99 888
Ammoniakk, kg	208	232	183	148	178
15 % Na-hypokloritt, kg	27 730	30 246	33 551	29 341	31 602
*Energiforbruk kWh	5 113 168	5 204 270	4 748 644	4 376 720	4 799 410
Energiforbruk kWh pr. m ³ vann solgt	0,717	0,742	0,668	0,619	0,634

*Energiforbruket omfatter vannverket, råvannspumpestasjon og utestasjoner for transport av vann.

Selvkost (driftskostnader inkl. kapitalkostnader) utgjorde i 2018 kr. 5,48 pr. levert m³ rent vann. Eierkommunenes pris var imidlertid fastsatt til kr. 4,90 pr. m³ (solidarisk pris).

Avviksbehandling ved Vansjø Vannverk

Det er i driftsåret 2018 registrert 7 avviksrapporter ved anlegget.

Det har vært 76 alarmer/utrykninger til anlegget utenom normal arbeidstid. Dette er lavt sammenlignet med tidligere år.

I tillegg ble det utført 53 planlagte ettersyn.

Av større tiltak og hendelser i året nevnes:

- Det ble gjennomført fullskala test med nytt fellingskjemikalie (PAC).
- Mattilsynet gjennomførte et revisjonsbesøk med fokus på drift av UV-anlegg og et inspeksjonsbesøk med fokus på bruk, dosering og styring av kjemikalier.
- Det ble utført en brannteknisk tilstandsanalyse. Utbedringer av brannseksjoner, isolering av ventilasjonskanaler m.m. på bakgrunn av denne.
- Oppbygging og oppstart av nytt FDV-program (Plania).
- Det ble installert utstyr for etablering av et energioppfølgingssystem (EOS).

Følgende studier/utredninger med rapporter ble fullført i 2018:

- Mulighetsstudie omkring etablering av reservekraftanlegg - COWI
- Mulighetsstudie omkring etablering av solcelleanlegg - Norconsult
- Mikrobiell Barriere Analyse (MBA) av Vansjø Vannverk - COWI

Avsluttende kommentar knyttet til vannproduksjon og forsyning

Vannkvalitet og vannmengder

Vannverket har levert vann til kommunene i de mengder kommunene har etterspurt (nok vann). Kvalitetsmessig har vannet holdt en svært god kvalitet, som må karakteriseres i tråd med målsetningene.

Reservevann

I reservevannsamarbeidet ble det i 2018 avholdt 3 møter i driftsutvalget som er det overordnede organet i samarbeidet.

For mer informasjon omkring reservevannsamarbeidet i 2018 vises det til separat årsrapport for dette.

Annet

Sommeren 2018 var svært varm og tørr og vannproduksjonen ble dermed uvanlig høy. I tillegg ble det levert ekstra reservevann mot Fredrikstad pga kapasitetsutfordringer der. Dette gikk likevel svært bra for Vansjø Vannverk. Ute på ledningsnettet hadde imidlertid kommunene tidvise utfordringer med dårlig vanntrykk som følge av mye hagevanning.

Knut Jørgen Olsen sluttet, mens Per Einar Pedersen gikk fra avløpsavdelingen over stilling som driftsoperatør ved vannverket.

Vannverket har som i tidligere år vært flittig besøkt av både skoleklasser og studenter. Videre har vi hatt flere besøk fra kollegaer fra andre VA-virksomheter ved anlegget for å dele erfaringer. Det var også elever utplassert fra Borg VGS ved vannverket i 2018.

Skjærgårdstjenesten for Vansjø etablerte en basestasjon for sin virksomhet inne på vannverkets område.

Avløp

Miljømål for virksomheten

MOVAR IKS har utarbeidet en strategisk plan som ble revidert i 2017 og prolongert til 2020. I planen fremkommer en rekke interne målsetninger for ulike områder.

Under er det gjort utdrag fra den nevnte strategiplanen hvor det utarbeidet mål innen områder som er relevant med tanke på ytre miljø for avløpsområdet. For hvert av områdene med tilhørende mål er det redegjort for status/måloppnåelse, det vil si hva som er utført av relevant arbeid i rapporteringsåret.

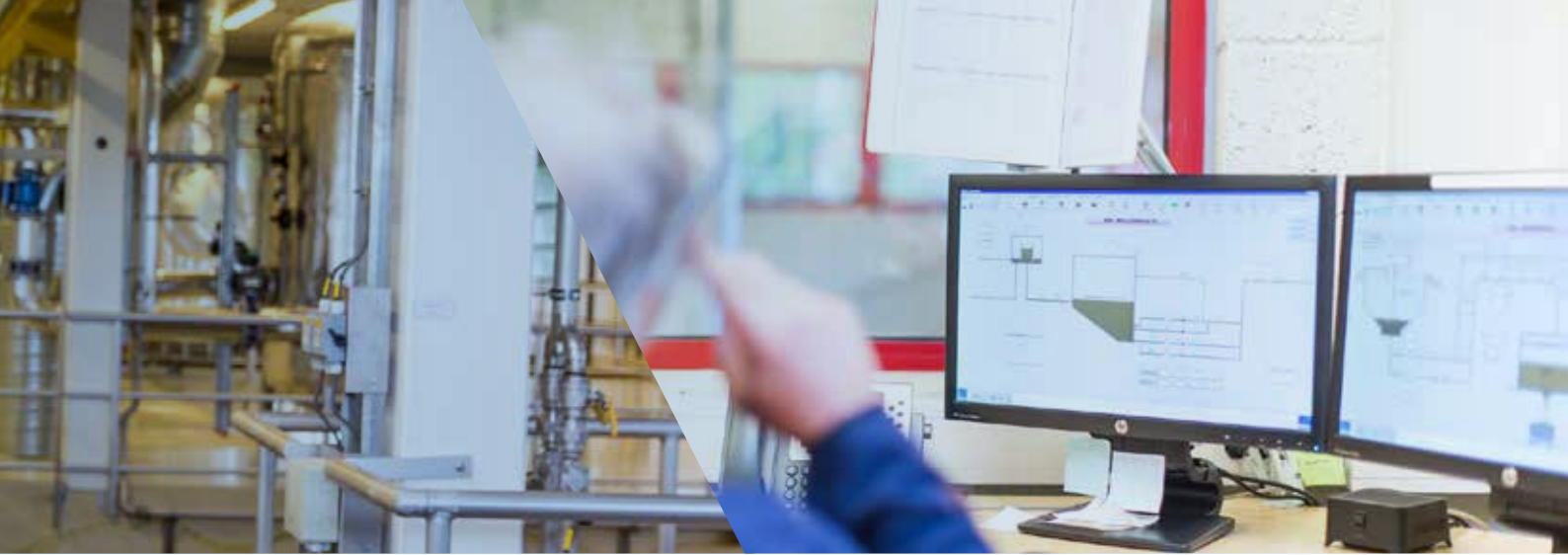
Område Beredskap

MÅL:	STATUS:
Selskapet skal kunne håndtere uventede hendelser (beredskapssituasjoner), slik at disse medfører minst mulige konsekvenser for samfunnet, miljøet og uten tap av omdømme.	I 2018 ble det arbeidet videre med å revidere ROS- og beredskaps- dokumenter for avløpsområdet. Arbeidet ferdigstilles i 2019 med en oppdatert beredskapsplan. I 2018 ble det gjennomført en omorganisering i Avløpsavdelingen. En av gevinstene er at flere av de ansatte i større grad kan håndtere drift og hendelser på mer enn kun et av anleggene.
Gjennomføre nødvendig antall øvelser, sørge for god opplæring og forankring internt i organisasjonen.	I 2018 ble det gjennomført en beredskapsøvelse på tvers av alle sektorer i MOVAR IKS. Øvelsen var planlagt med og ledet av Norconsult. Øvelsen var lagt opp slik at styret fikk en svært aktiv rolle i øvelsen.

Område Klimaendringer, ytre miljø og nye rammebetingelser

MÅL:	STATUS:
Tilpasse driften, tjenestetilbudene og anleggene til nye rammevilkår (regelverk, forventninger og krav), samt til et endret klima.	I forbindelse med nye renskrav er det gjort vurderinger og planlegging omkring nytt Fuglevik RA. Det er i den forbindelse tatt høyde for forventninger om fremtidig varmere, villere og våtere klima. Sektorsjef Grimen har deltatt Avløpskomiteen I Norsk Vann hvor påvirkning av rammebetingelser utgjør en stor og viktig del av arbeidet. Grimen har også sittet i styringsgruppen for et Norsk Vann prosjekt for etablering av en veileder for klimaregnskap for vannbransjen.
Begrense selskapets negative påvirkning på klima og miljø lokalt og regionalt.	Det ble anskaffet ny anleggsbil i avløpsavdelingen med biogass som primærdrivstoff.
Øke energiproduksjonen og energismarte løsninger.	På Hestevold RA ble det vurdert hvordan man kan sørge for kontinuerlig tilgang til rensed avløpsvann til alle døgnetstider. Dette for å minimere bruk av drikkevann til prosessen. Målet er å få tiltaket implementert I 2019.

MOVAR deltar også i felles resipientovervåking for ytre Oslofjord. Det er i rapporteringsåret ikke gjort funn eller fremkommet resultater som tyder på vesentlige endringer i resipientens tilstand.

Forbedringsprosesser og samfunnsansvarlig forretningsdrift

MÅL:	STATUS:
Drive virksomheten slik at man balanserer kvalitet, effektivitet og et langsiktig perspektiv, etter den tredelte bunnlinje for samfunnsansvarlig forretningsdrift (Økonomi, Miljø og Samfunn).	I forbindelse med vurderinger og planlegging omkring nytt Fuglevik RA er det tatt særskilt høyde for å vurdere teknologivalg ut fra den tredelte bunnlinjen.
Økt gjenbruk og materialgjenvinning.	Det har vært stort fokus omkring resirkulering og gjenbruk av fosfor og energi i avløpsvannet ifm utredninger og pilotanlegg for nye Fuglevik RA.

Behandlede avløpsmengder

Avløpsmengder [m³/år] ved Kambo, Fuglevik og Hestevold Renseanlegg, 2014-2018

ÅR	KAMBO RA	FUGLEVIK RA	HESTEVOLD RA	TOTALT
2018	1 545 147	3 764 893	532 172	5 842 212
2017	1 692 050	4 216 827	578 108	6 486 985
2016	1 493 508	3 907 767	495 626	5 896 901
2015	1 852 926	4 571 949	628 249	7 053 124
2014	1 850 377	4 777 243	640 815	7 268 435

Det var for 2018 budsjettert med 6 552 000 m³ avløpsvann levert til MOVARs tre renseanlegg. Reelt kom det inn 5 842 212 m³. Dette var 709 788 m³ mindre avløpsvann enn budsjettert mengde. 2018 var et år med svært lite avløpsvann inn til anleggene.

Selvkost (driftskostnadene inkl. kapitalkostnader) for alle tre anleggene samlet utgjorde i 2018 kr 7,67 pr. m³. Eierkommunenes pris var imidlertid fastsatt til kr. 6,70 pr. m³ (solidarisk pris).

Generelle kommentarer knyttet til avløpsområdet

Alle renseanleggene overholdt konsesjonskravene til rensing med god margin. 2018 var et år med lite nedbør, spesielt på sommeren.

Tom Otto Mathisen avsluttet sitt arbeidsforhold. Herman Halvorsrød fikk sitt fagbrev (kjemi- og prosess) og gikk

over fra lærling-stilling til stilling som driftsoperatør. Per Einar Pedersen byttet jobb internt til avd. Vansjø Vannverk. Lasse Jacobsen tok over arbeidslederstilling etter Pedersen. Roger Bræck ble ansatt som driftsoperatør (tiltrådte stillingen først i 2019).

Omorganiseringen av avløpsområdet ble fullt ut implementert i 2018. Det betyr at alle ansatte opererer fra Fuglevik RA og at Kambo og Hestevold RA driftes uten fast stasjonert personell.

Avløpsanleggene ble besøkt av både lokale skoler, Høgskolen i Østfold og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås, samt andre VA-virksomheter for erfaringsutveksling.

Kambo Renseanlegg

KAMBO RENSEANLEGG

Kambo Renseanlegg er et mekanisk/kjemisk renseanlegg (primærfellingsanlegg) med dimensjonerende kapasitet på 160 l/s. Det er anslagsvis 16 000 personer som sokner til Kambo RA.

Kommunevise vannmengder tilført Kambo Renseanlegg, samt sigevann fra Solgård Avfallsplass

	m ³ /år	% av vannmengde
Moss	604 307	39 %
Vestby	538 979	35 %
Våler	258 803	17 %
Solgård Avfallsplass	143 068	9 %
Sum	1 545 157	100 %

Tilførsel av forurensning (næringsstoffer og organisk stoff) samt PE-belastningen målt som 60g BOF₅/døgn, vist for perioden 2014 til 2018 på Kambo Renseanlegg:

Tilførsel	2014	2015	2016	2017	2018
Vannmengde (m ³ /år)	1 850 377	1 852 926	1 493 508	1 692 050	1 545 157
Personekvivalenter (BOF ₅) middeldøgn	11 226	14 764	13 668	13 716	14 087
Personekvivalenter (BOF ₅) maksdøgn	16 664	20 901	18 320	17 390	22 784
Fosfor (kg/år)	9 052	8 760	7 811	8 140	10 197
KoF (kg/år)	874 540	854 465	741 315	773 070	990 439
BOF ₅ (kg/år)	246 740	323 390	299 300	300 395	366 972
Nitrogen (kg/år)	92 345	100 740	83 950	86 140	99 353

Tabellen viser at det i 2018 har tilkommet en god del mindre avløpsvann sammenlignet med 2017.

Iht. avløpsdelen i forurensingsforskriften skal anleggsstørrelsen beregnes ut fra maksimal PE (BoF₅) uke (NS 9426). I denne beregningen benyttes gjennomsnittlig tilførsel fra døgnblandeprøver som multipliseres med en faktor på 2. I denne beregningen skal også mottak av eksternslam fra avløpsområdet medtas.

Denne tilførselen er fra MOVAR IKS' side beregnet til gjennomsnittlig 1 500 PE. Anleggets størrelse iht. NS9426, samt tillegg for eksternslammottak, blir dermed beregnet til 31 114 PE i 2018.

Renseresultater Kambo Renseanlegg

Det er blitt gjennomført analyser iht. krav i utslippstiltatelsen og i tråd med prøvetakingsplan fra Driftsassistansen i Østfold. Resultatene av disse er vist i tabellen nedenfor:

Parameter	Innløp (mg/l)	Utløp (mg/l)	Renseeffekt %	Rensekrav %
Tot. Fosfor:				
-middelverdi	6,6	0,5	92,9%	90%
-maks verdi	10,0	1,2		
-min. verdi	3	0,1		
KOF:				
-middelverdi	641	170	73%	>60%*
-maks verdi	1000	280		
-min. verdi	290	89		
BOF ₅				
-middelverdi	274	74	71%	>60%*
-maks verdi	400	160		
-min. verdi	100	32		

* I utslippstiltatelsen er det stilt krav til at reduksjonen av organisk stoff målt som KOF og BOF₅ skal være på "dagens nivå". MOVAR IKS har tolket dette ut fra normalt oppnåelige resultater for denne typen anlegg, som er angitt til bedre enn 60 % reduksjon.

Hovedtall fra driften ved Kambo Renseanlegg

	2014	2015	2016	2017	2018
Tilrenning	1 850 377	1 852 926	1 493 508	1 692 050	1 545 147
KJEMIKALIER:					
- JKL, tonn	133	154,4	139	164	138
- PaX 18, tonn	315	273,3	261	258	330
- Polymer (prosess), kg	150	600	500	0	0
- Polymer (avvanning), kg	2 400	2 400	2 000	2 800	2 750
NaoHCl 15%, kg	4 500	5 184	5 500	7 986	7 484
- Skumdemper, kg	230	385	270	200	480
Slam, vann og olje:					
Septikslam mottatt, m ³	9 022	10 699	11 561	11 296	10 824
Slam fra Svinndal ra, tonn	445,3	632,2	506	444	527
Slamproduksjon, tonn	2 298	2 329	2 436	2 635	2 197
Slamproduksjon, tonn TS	609	596	621	693	567
vannforbruk, m ³	2 933	4 036	4 466	3 433	3 415
oljeforbruk, m ³	4,1	0	0	0	0,4
ENERGI:					
El Energiforbruk, Renseanlegget, kWh	817 884	837 570	827 196	737 947	728 171
El Energiforbruk, Møllebakken pumpe-stasjon, kWh					188 219
Energiforbruk olje, kWh	38 556	0	0	0	3 889
Energiforbr. pr.m ³ behandlet avløpsvann -kWh/m ³	0,463	0,452	0,554	0,436	0,471
ENERGIUTNYTTELSE:					
Energigevinst varmpumpe, kWh	312 232	356 908	358 378	361 591	338 681
Energifaktor varmpumpe	3,7	3,7	3,65	3,71	4,02
Slam fra HRA m ³	32,2	24	433	55	0
Slam fra FRA m ³	92,7	2,7	280	1579	17,9
Levert fett til FRA m ³	64	73	81	71	84

Analyseresultatene viser at kravet til renseseffekt for fosfor og organisk stoff er overholdt med god margin.

I driftsåret er det registrert et samlet overløp fra Møllebakken pumpe-stasjon på 539 m³.

Driftskostnadene inkl. netto finanskostnader utgjorde i 2018 kr. 8,32 pr. m³ rensed avløpsvann. Eierkommunenes pris var imidlertid fastsatt til kr. 6,70 pr. m³ (solidarisk pris).

Avviksbehandling Kambo Renseanlegg

Det er i driftsåret 2018 registrert 8 avviksrapporter ved anlegget.

Vakthendelser og ettersyn

Det har vært 59 alarmer/vaktutrykninger til anlegget utenom normal arbeidstid i 2018.

Det har vært 54 planlagte ettersyn ved anlegget i 2018. Av større tiltak/hendelser i 2018 nevnes det at man gikk bort fra langtidslagring av slam. Slammet ble i stedet transportert til Norsk Gjenvinning sitt anlegg i Holmestrand for kalkbehandling.

Fuglevik Renseanlegg

FUGLEVIK RENSEANLEGG

Fuglevik Renseanlegg er et mekanisk/kjemisk renseanlegg (primærfellingsanlegg), som har vært i drift siden 1993. Anlegget har en teoretisk kapasitet basert på tidligere dimensjoneringskriterier (hydraulisk) på 50 000 PE. Den maksimale kapasiteten er 700 l/s. Slammet som produseres i den kjemiske fellingsprosessen og fett fra sand og fettfang gjennomgår en avansert slambehandlingsprosess med aerob termisk hygienisering og anaerob utråtning i råtnetank. I denne prosessen dannes metanogass som utnyttes til produksjon av varme og elektrisitet på anlegget.

Kommunevise vannmengder tilført Fuglevik Renseanlegg

	m ³ /år	% av vannmengde
Moss	2 108 188	56
Rygge	1 568 803	42
Vansjø vv	87 902	2
Sum	3 764 893	100

Tilførsel og belastning på Fuglevik Renseanlegg

Tilførsel	2014	2015	2016	2017	2018
Vannmengde (m ³ /år)	4 777 243	4 571 949	3 907 767	4 216 827	3 764 893
Personekvivalenter (BOF ₅) middeldøgn	42 307	53 636	56 353	47 463	49 153
Personekvivalenter (BOF ₅) maksdøgn	80 266	76 174	94 812	64 488	70 846
Fosfor (kg/år)	27 959	22 010	22 667	21 426	23 719
KOF (kg/år)	2 427 250	2 445 500	2 702 460	2 256 430	2 740 842
BOF ₅ (kg/år)	926 370	1 174 570	1 234 065	1 039 520	1 160 716
Nitrogen (kg/år)	177 390	169 725	183 960	178 120	197 280

I 2018 tilkom det vesentlig mindre avløpsvann sammenlignet med tidligere år om man ser bort fra 2016, hvor det også tilkom unormalt lite avløpsvann. Dette har en sammenheng med svært tørre sommere og lite nedbør i form av regn og snø.

Iht. avløpsdelen i forurensingsforskriften skal anleggsstørrelsen beregnes ut fra maksimal PE (BOF₅) uke (NS9426). I denne beregningen benyttes gjennomsnittlig tilførsel fra døgnblandepøver som multipliseres med en faktor 2.

Anleggsstørrelsen på Fuglevik RA iht. NS9426 for 2018 beregnet til å utgjøre 98 306 PE.

Renseresultater Fuglevik Renseanlegg

Det er blitt gjennomført analyser iht. krav i utslipps-tillatelsen og i tråd med prøvetakingsplan fra Driftsassistansen i Østfold. Resultatene av disse er vist i tabellen nedenfor:

Parameter	Innløp (mg/l)	Utløp (mg/l)	Renseeffekt %	Rensekrav %
Tot. Fosfor:				
-middelverdi	6,3	0,57	91,3%	90%
-maks verdi	9,0	1,6		
-min. verdi	2,5	0,09		
KOF:				
-middelverdi	728	192	73%	>60%*
-maks verdi	1200	260		
-min. verdi	250	54		
BOF ₅				
-middelverdi	308	106	65%	>60%*
-maks verdi	440	170		
-min. verdi	110	24		

*I utslippstillatelsen er det stilt krav til at reduksjonen av organisk stoff målt som KOF og BOF₅ skal være på "dagens nivå". MOVAR IKS har tolket dette ut fra normalt oppnåelige resultater for denne typen anlegg, som er angitt til bedre enn 60 % reduksjon

Analyseresultatene viser at kravet til renseseffekt for fosfor og organisk stoff er overholdt med god margin. I driftsåret er det registrert et samlet overløp på til sammen 6 166 m³.

Det er i driftsåret 2018 registrert 25 avvikrappporter ved anlegget.

Vakthendelser og ettersyn

Det har vært 91 vakthendelser/utrykkninger utenom normal arbeidstid i 2018.

Det har vært 55 planlagte ettersyn ved anlegget i 2018.

Driftskostnadene inklusive netto finanskostnader utgjorde i 2018 kr 5,46 pr. m³ behandlet avløpsvann. Eierkommunenes pris var imidlertid fastsatt til kr. 6,70 pr. m³ (solidarisk pris).

Av større tiltak og hendelser i 2018 nevnes:

- Som et ledd i å velge hvilken renseteknologi det skal satses på for nye/fremtidige Fuglevik RA ble det i 2018 installert 2 pilotrenseanlegg på Fuglevik RA. Sammenstilling av resultater vil foreligge i 2019.
- Oppføring av nytt garasjeanlegg for anleggets biler påbegynt.
- Gassmotoren havarerte.
- Ny kombikjele for gass og bioolje ble installert. Denne er klargjort for nye krav gjeldende fom 2020.
- Den søndre utløpsledningen fløt opp til overflaten på sommeren.
- Avgassingstanken havarerte.

Hovedtall fra driften ved Fuglevik Renseanlegg

	2014	2015	2016	2017	2018
Tilrenning	4 777 243	4 571 949	3 907 767	4 216 827	3 764 893
KJEMIKALIER:					
- JKL, tonn	183	268	247	251	300
- PaX 18, tonn	736	728	570	529	641
- Polymer (avvanning), kg	5 750	6 350	6 000	5 600	5 850
Natriumhypokloritt tonn	11,9	7,2	12,5	10,1	10
- Skumdemper, kg					
Slam, vann og olje:					
Slamproduksjon, tonn	3 269	3 131	3 023	2 636	3 347
Slamproduksjon, tonn TS	819	798	804	683	820
vannforbruk, m ³	6 452	6 321	5 350	8 272	6 043
Gassproduksjon, Nm ³	603 021	513 154	598 386	570 032	698 555
Gassforbruk gassmotor, Nm ³	235 000	179 440	198 811	210 296	102 326
Gassforbruk kjel, Nm ³	283 775	247 692*	282 387	224 280	716 611
Gassforbruk fakkell, Nm ³	84 246	86 022	117 188	115 888	466 569
Oljeforbruk, m ³	26,2	30,4	22,2	22,1	1,85
ENERGI:					
Varmeprod. oljekjel kWh	258 594	300 048	219 410	217 890	18 260
Varmeprod. gasskjel, kWh	1 242 659	1 494 078	1 650 947	1 397 360	4 256 120
Varme prod. motor, kWh	555 376	593 343	652 677	524 429	258 619
Varmeproduksjon, kWh	2 056 629	2 387 469	2 523 034	2 139 679	4 532 999
El.prod. motor, kWh	354 395	231 462	321 887	273 968	110 506
El. forbruk, kWh	1 293 041	1 243 058	1 257 345	1 214 568	1 392 738
Derav kjøpt, kWh	938 646	1 011 596	935 458	940 600	1 282 232
Tot. Energiforbruk, kWh	3 349 670	3 630 527	3 780 379	3 354 247	5 771 795
Energiforbr pr m ³ behandlet avløpsvann - kWh/m ³	0,701	0,794	0,967	0,795	1,53
ENERGIUTNYTTELSE:					
% Egenprod. Energi av forbruk	64,3	57,5	69,5	65,5	80,5
% Egenprod. varme	87,4	87,4	87	89,8	99,6
% Egenprod. El.				22,6	8,9

Hestevold Renseanlegg

HESTEVOLD RENSEANLEGG

Hestevold Renseanlegg er et mekanisk/kjemisk renseanlegg (primærfellingsanlegg) med kalkstabilisering av slammet. Anlegget er dimensjonert for en tilførsel på 80 l/s og en organisk belastning på 9 900 PE, og behandler avløpsvann fra Råde kommunes befolkning.

Tilførsel og belastning på Hestevold Renseanlegg

Tilførsel	2014	2015	2016	2017	2018
Vannmengde (m ³ /år)	640 815	628 249	495 626	578 108	532 172
Personekvivalenter (BOF ₅) middeldøgn	4 504	5 634	5 344	5 447	5 681
Personekvivalenter (BOF ₅) maksdøgn	10 421	12 413	7 326	7 596	8 649
Fosfor (kg/år)	3 833	3 431	2 993	2 957	3 831
KOF (kg/år)	298 570	323 025	280 320	272 290	318 771
BOF ₅ (kg/år)	98 550	123 370	117 165	119 355	140 493
Nitrogen (kg/år)	24 090	25 550	25 915	24 820	32 462

2018 tilkom det mindre avløpsvann sammenlignet med tidligere år om man ser bort fra 2016.

Iht. avløpsdelen i forurensingsforskriften skal anleggs- størrelsen beregnes ut fra maksimal PE (BOF₅) uke (NS9426). I denne beregningen benyttes gjennom- snittlig tilførsel fra døgnblandeprøver som multipliseres med en faktor 1,5. Belastningen er iht. NS9426 for 2018 beregnet å utgjøre 8 521 PE.

Renseresultater Hestevold Renseanlegg

Anlegget har levert prøver i henhold til utslippstillatelse og prøvetakingsplan utarbeidet av Driftsassistansen i Østfold.

Parameter	Innløp (mg/l)	Utløp (mg/l)	Renseeffekt %	Rensekrav %
Tot. Fosfor:				
-middelverdi	7,2	0,4	94,6%	90%
-maks verdi	9,7	0,8		
-min. verdi	3,7	0,1		
KOF:				
-middelverdi	599	135	77%	
-maks verdi	900	230		
-min. verdi	330	76		
BOF ₅				
-middelverdi	264	60	78%	
-maks verdi	410	120		
-min. verdi	160	20		

Analyseresultatene viser at kravet til renseseffekt på fosfor er overholdt. Anlegget gir også en svært god reduksjon av organisk stoff.

Det er registrert overløp på 4 064 m³ fra anlegget i 2018.

Avviksbehandling Hestevold Renseanlegg

Det er i driftsåret 2018 registrert 3 avviksrapporter ved anlegget.

Vakthendelser og ettersyn

Det har vært 31 alarmer/utrykninger utenom normal arbeidstid til anlegget.

Annet

Det har vært 54 planlagte ettersyn ved anlegget i 2018. Driftskostnadene inkl. netto kapitalkostnader utgjorde i 2018 kr 21,46 pr. m³. Eierkommunenes pris var imidlertid fastsatt til kr. 6,70 pr. m³ (solidarisk pris). Det var ingen ekstraordinære/spesielle tiltak eller hendelser i 2018 ved anlegget.

*Vannforbruk 2017 og 2018 er blitt vesentlig høyere enn tidligere år da vi har vært nødt til å benytte byvann for drift av våre fortykkermaskiner. I 2019 er målet å legge til rette for døgkontinuerlig tilgang på rensed avløpsvann slik at vi kan redusere forbruket av byvann betraktelig.

Hovedtall fra driften:

	2014	2015	2016	2017	2018
Tilrenning	640 815	628 249	495 626	578 108	532 172
KJEMIKALIER:					
- PaX 18 tonn	123	103	87	89	93
- JKL, tonn	13,7	18,3	18,5	22	24
- Brent Kalk, tonn	80	88	73,4	113	89
- Polymer (avvanning), kg	575	525	575	800	900
- H ₂ SO ₄ Svovelsyre til luktreduksjonsanl., liter	160	140	120	200	350
ANDRE INNSATSAKTORER:					
Slamproduksjon, tonn - med tilsatt kalk	720	853	670	1157	828
Slamproduksjon, tonn TS	312	345	288	408	326
Vannforbruk, m ³	4 578	4 687	5 476	14 029	16 741
El. Energiforbruk, kWh	484 800	503 200	480 715	508 000	483 143
Energiforbruk olje, kWh (9,87 kWh/l)	74 390	59 220	89 807	78 960	123 513
Energiforbruk pr m ³ beh. avløpsvann - kWh/m ³	0,873	0,895	1,151	1,102	1,14

Avfallshåndtering

ORIENTERING

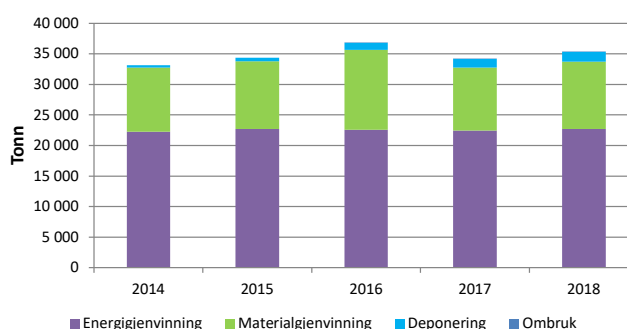
Renovasjonssektoren betjener ca. 80 000 innbyggere. Sektoren er delt i hovedarbeidsområdene Solgård Avfallsplass og Husholdningsrenovasjon. Sektoren jobber ut fra filosofien at innbyggerne settes i sentrum.

Solgård Avfallsplass er lokalisert i Moss kommune og ble etablert i 1978. Nåværende tillatelse fra 05.10.2016 omhandler drift og utvikling av Solgård Avfallsplass. I oktober 2017 ble det godkjent en ny reguleringsplan. Denne planen vil gi oss mulighet for bedre tilrettelegging av driften og rom for en øket og mere kostnadseffektiv deponidrift. Den tar høyde for forventet befolkningsvekst, endring i rammevilkår, avfallsmengder, avfallsfraksjoner og avfallstyper. Total gjenværende deponikapasitet er beregnet til ca. 2 400 000 tonn, og en antatt driftstid til ca. år 2070. Svingninger i avfallsmengder og avfallstyper vil gi vesentlig utslag på deponiets levealder. Som følge av den nye reguleringsplanen skal det utarbeides en ny utslippstillatelse. Dette arbeidet ble påbegynt vinteren 2018, og vil fortsette i 2019. Det vil være vesentlig for den

videre driften av avfallsplassen at vi ivaretar miljøet og omgivelsen på en god måte. Hittil har vi mottatt ca. 1 565 000 tonn til deponering.

MOVAR har ansvaret for husholdningsrenovasjonen i kommunene Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler. Husholdningsavfall fra gjenvinningsstasjonene og innsamlingen ble håndtert som følger:

Avfallsmengder fra husholdningene

Avfallsmengder totalt fra husholdningene (tonn/år)

Behandling	Avfallstyper	2017	2018
ENERGIGJENVINNING	Restavfall, husholdningsrenovasjon	15 213	15 218
	Brennbart restavfall gjenvinningsstasjonene	3 063	3 239
	Farlig avfall	197	211
	BA-avfall som er farlig avfall	109	104
	Trevirke	3 122	3 233
	Kasserte fritidsbåter	4	10
	Impregnert trevirke	746	713
	Totalt	22 454	22 728
MATERIALGJENVINNING	Papp, papir og drikkekartong	4 216	3 626
	Plastemballasje	668	672
	Glassemballasje fra mat- og drikkevarer*	1 205	1 210
	Metallemballasje fra mat- og drikkevarer*	135	134
	Hageavfall	2 300	3 475
	Plastfolie	15	13
	Metaller	885	893
	Gips	192	196
	Kasserte dekk	39	50
	EE-avfall	604	638
	Blybatterier	49	53
	Kasserte fritidsbåter	0	11
	Sparepærer og lysstoffrør	4	4
	Totalt	10 312	10 975
OMBRUK	Paller	12	11
	Sykler	1	1
	Tekstiler og sko	6	7
	Totalt	19	19
DEPONI	Restavfall deponi	94	152
	Kasserte fritidsbåter	14	11
	Asbest private	54	50
	Fyllmasse private	1 273	1 399
	Totalt	1 435	1 612
Sum totalt		34 220	35 334
	Energigjenvinning %	66,6	64,3
	Materialgjenvinning %	30,1	31,1
	Ombruk %	0,1	0,01
	Deponering %	4,2	4,6

* Det er antatt en fordeling på 90% glass og 10% metall.

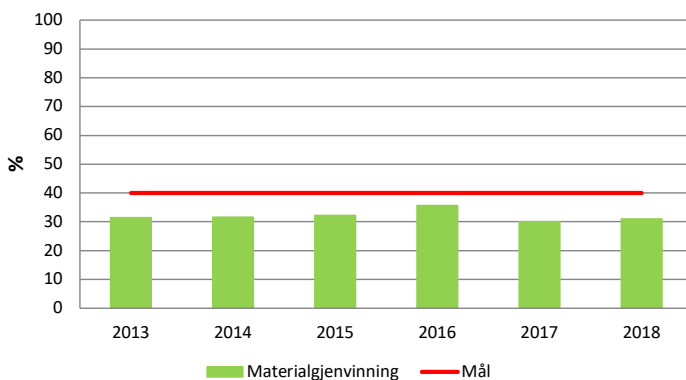
Hovedplan for husholdningsrenovasjon for Moss, Rygge, Råde Vestby og Våler kommune

Hovedplan for husholdningsrenovasjon for Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler kommune for planperioden 2012-2021 har blitt revidert i 2018. Planperioden for revisjonen er 2018-2022. Planen omhandler husholdningsavfall som samles inn hos husholdningene eller som leveres på gjenvinningsstasjonene.

Det er innenfor dette området kommune og MOVAR har en god styringsrett. De valg som gjøres vil påvirke kostnadsnivået for håndteringen av husholdningsavfall de kommende år. Utgiftene skal i sin helhet belastes avfallsgebyret. Planen inneholder til sammen 6 mål og 32 tiltak for å nå målene. Tiltakene varierer i omfang, kompleksitet og dermed behov for ressurser. Planene gir føringer for MOVARs arbeide innenfor avfallsområdet i tiden som kommer.

I Hovedplan for husholdningsrenovasjon for kommunene er det satt som mål å øke ressursutnyttelsen i husholdningsavfallet slik at materialgjenvinning blir minst 40 vekt % innen 2022. I 2018 var materialgjenvinningen 31,1 vekt % mot 30,1 vekt % for 2017.

Ressursutnyttelse i husholdningsavfallet

Vi ser at den prosentvise mengden avfall til materialgjenvinning er å anse som stabil innenfor de svingningene som man må påregne. Vi ser på restavfallets beskaffenhet at økt materialgjenvinning har et potensiale.

Østfold Avfallssortering IKS - Etablering av ettersorteringsanlegg

Det er igangsatt et prosjekt hvor MOVAR, Indre Østfold Renovasjon og kommunene Fredrikstad, Sarpsborg og Halden deltar for å etablere et ettersorteringsanlegg. For å imøtekomme EUs målsettinger om 50% materialgjenvinning innen 2020, 60 % materialgjenvinning innen år 2025 og 65 % materialgjenvinning innen år 2030 må vi gjennomføre vesentlige og kostbare endringer. Det må tas høyde for at etableringen av ettersorteringsanlegget medfører endringer i innsamlingsordningen av husholdningsavfall.

Fagprøve i gjenvinningsfaget

To av våre ansatte og vår lærling bestod fagprøve i gjenvinningsfaget i 2018. Dette er en ønskelig kompetanseøkning i et fag som øker i omfang og krever stadig mer kompetanse.

Miljøtiltak

Plasseringen av deponiet på Solgård Avfallsplass medfører spesielle fordeler og utfordringer i forhold til nærheten til E6, boligbebyggelse, turdrag, industri og kjøpesenter. I påvente av ny utslippstillatelse er det begrenset med disponible arealer. Dette medfører at driften til tider er utfordrende. Fordelene at vi er etablert med god kjøredkomst for håndtering av avfall til og fra anlegget, samt mulighet for utnyttelse av energien i deponigassen.

I 2018 har vi videreført vårt engasjement for å redusere miljølempene i våre omgivelser. Vi har fortsatt fokus på lukt, men har i 2018 dreiet innsatsen mer i retning vannmiljø.

Sigevannsystemet har i 2018 fungert tilfredsstillende, med unntak av ett tilfelle med overløp av små mengder sigevann til bekk.

Overvåkningssystemet for beskyttelse av vannmiljøet er omfattende og viktig for overvåking og kontroll av sigevann, grunnvann og overflatevann. Dette er et arbeid som over år har blitt mer krevende, omfattende og betydningsfullt. Vi forventer at denne utviklingen vil fortsette.

Fra et aktivt deponi vil det fra tid til annen være noen luktulempere og deponiet vil således aldri bli luktfritt. Arbeidet med å holde deponigassutslipp, inkludert lukt, på et akseptabelt nivå er videreført.

Tiltak for å redusere miljølempene i Mosseregionen

- God informasjon til innbyggere og næringsliv
- Gode løsninger for sortering og innsamling av husholdningsavfall
- Kontakt og utveksling av erfaring med personale på andre deponier og fagmiljøer
- Viderefører ordningen med «Rydd en strand»
- Videreført innsamling av farlig avfall og småelektronikk med Miljøbilen

Tiltak for å redusere miljølempene fra Solgård Avfalls plass

- Jevnlige lukt- og kontrollrunder på deponiområdet og i nærområdene
- Videreføring av luktpanelet bestående av personer som bor i nærområdene
- Kontroll av avfall til deponering
- Program for bekjempelse av skadedyr
- Felling av viltarter som gjør skade
- Kontroll med sivevann, grunnvann og overflatevann
- Plukking av avfall rundt Solgård Avfalls plass

I strategisk plan for MOVAR IKS 2017 - 2020 er det blant annet utarbeidet følgende mål for driften:

- Opprettholde selskapets omdømme blant eier, kunder og innbyggere
- Enhetlig, riktig og forståelig kommunikasjon og saksbehandling
- De ansatte skal være stolt av arbeidsplassen
- Selskapet skal kunne håndtere uventede hendelser (beredskapssituasjoner), slik at disse medfører minst mulige konsekvenser for kundene, miljøet og uten tap av omdømme
- Tilpasse driften, tjenestetilbudene og anleggene til nye rammevilkår og endret klima
- Begrense selskapets negative påvirkning på klima og miljø lokalt og regionalt

- Legge til rette for at innbyggerne via sin avfalls- håndtering kan oppnå gode miljøprestasjoner
- Forvalte tildelte midler til beste for innbyggerne og de ansatte
- Etablere eller videreutvikle samarbeid med andre, når dette kan bidra til økt lønnsomhet/reduerte kostnader, bedret tilbud, økt sikkerhet eller kunnskaps- utvikling
- Økt gjenbruk og materialgjenvinning
- Redusere mengden restavfall pr. innbygger
- Øke innsamling av farlig avfall
- Øke aktiviteten innenfor avfallsvirksomheten, slik at dette gir økte frie inntekter for selskapet
- Øke aktiviteten innenfor avfallsvirksomheten, slik at dette gir et bedre tilbud til innbyggerne
- Sikre ansatte relevant kompetanseutvikling
- Sørge for at ansatte på alle nivåer tar del i bedriftens faglige nettverk
- Sikre at de ansatte opplever et godt og trygt arbeidsmiljø, og føler tilhørighet til arbeidsplassen
- Gjøre det attraktivt for ansatte å bli i bedriften
- Drive virksomhet slik at man balanserer kvalitet, effektivitet og et langsiktig perspektiv, etter den tredelte bunnlinje for samfunnsansvarlig forretnings- drift (Økonomi, Miljø og Samfunn)

For å tilfredsstille konsesjonskravene og forslag til strategisk plan for MOVAR IKS er følgende hovedkonsept lagt til grunn for driften av renovasjonssektoren:

- Det legges opp til en høflig, korrekt og informativ dialog både muntlig og skriftlig. Benytte profilering og delta på møteplasser med innbyggerne for å gjøre oss mer synlig. Jevnlige møter med representanter for de tekniske etater i kommunene. Aktiv utnyttelse av våre hjemmesider
- God kompetanse og kompetanseutvikling av medarbeidere for å sikre god kundebehandling og en best mulig teknisk/økonomisk drift. Tett kontakt med myndigheter og fagmiljøer i inn- og utland for å møte nye krav og kunne ta i bruk ny viten og teknologi. Inne ha god kompetanse innen avfallshåndtering og tilhørende miljøutfordringer

- Foreta beredskapsøvelser med evaluering
- Tilpasse renovasjonsløsningen i forhold til økning i folketall, bosetningsmønster og etablering av nye boområder innenfor de begrensninger som økonomi, teknikk og miljø setter
- Det tas sikte på en bedre drift av sigevannsystemet ved sikrere håndtering og økt kapasitet
- Tilpasse kapasiteten på gjenvinningsstasjonene
- Renovasjonssektoren skal være en høringsinstans i det kommunale planverket
- Ivareta sirkulær økonomi og bærekraft ved gjennomføring av gode miljøtiltak
- Kjøretøy tilpasset klimanøytralt drivstoff skal foretrekkes fremfor fossilt drivstoff, vurdert ut fra MOVARs strategi for valg av lavutslippskjøretøy, der dette finnes og er mulig
- Produsere bærekraftig energi fra restprodukter fra avfallsbehandling
- Bidra i høringsprosesser når regelverk endres, slik at nasjonale og lokale hensyn ivaretas
- Tilpasse innsamlings- og etterbehandling til nye krav og etterspørsel fra eiere og kunder
- Etablere ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall sammen med andre, for å møte krav om økt materialgjenvinning
- Tydeligere prioritering av prosjekter i økonomiplan ut fra tilgjengelig finansiering/ låneramme
- Balansere drift av deponiet med hensyn til økonomi og levetid
- Gjennomføre tiltak for å bedre likviditeten
- Tett dialog med eierkommunene i forhold til gebyrer og servicegrad
- Styrke samarbeidet med utdanningsinstitusjonene (NMBU og HiØ og Østfold fylkeskommune) for å bidra til god fremtidig rekruttering og intern læring
- Etablere samarbeid med andre aktører innen avfallsmarkedet, slik at dette kan bidra til økt aktivitet innen deponi og mottak og håndtering av avfall
- Utvekslingsbesøk for ansatte hos sammenlignbare selskaper for erfaringsutveksling
- MOVAR skal være lærlingsbedrift og delta i trainee-program for å sikre rekruttering til fagene
- Delta i Avfall Norges benchmarking

- Utforske mulighetene i ny teknologi og ta den i bruk der dette gir effektivisering eller annen merverdi for selskapet eller kundene
- Etablere ettersorteringsanlegg som bidrar til å øke materialgjenvinning i tråd med EU- målene
- Jobbe med informasjonsarbeid for å øke innbyggernes innsats med kildesortering, og tilrettelegge sorteringsløsningen for dette
- Tilby flere tjenester for innbyggerne, eksempelvis innsamling av flere fraksjoner og større enheter
- Utvidelse av deponi og avfallshandteringsarealer
- Salg av flere avfallsbaserte produkter
- Tilby ansatte relevante kurs og etterutdanning for å møte selskapets behov
- Presentere selskapet i bransjesammenheng og for utdanningsinstitusjonene
- Standardisere og systematisere evaluering, og benytte dette til ny læring og forbedring
- Revidere og holde internkontrollsystemet levende
- Tilrettelegge ved sykdom
- Sørg for at ledelsen er tilstede, tilgjengelig, synlige og tydelige

Ved årets utgang var det 26 heltidsansatte og 13 deltidsansatte i renovasjonssektoren, herav 9,6 årsverk på avdeling for husholdningsrenovasjon.

Interreg - Ren Kystlinje

MOVAR er med i interregprosjektet Ren Kystlinje (2016-2018). Prosjektet er et grenseoverskridende samarbeid som skal ta for seg utfordringen med marint avfall i området Øresund-Kattegat-Skagerrak. Prosjektet skal se på modeller og teknikker for å håndtere det marine avfallet mer effektivt i framtiden og har som mål å redusere tilførsel og mengde marint avfall i havet og på strendene. Formålet med prosjektet er å etablere innovative samarbeid mellom forskningsinstitusjoner og offentlig forvaltning på tvers av landegrensene. MOVAR skal i dette prosjektet teste ut kildesortering ved strandrydding, muligheter for gjenvinning av marint avfall/avfall fra strender og vurdere på gjenvinningsløsninger for fritidsbåter.

Mengde strandryddingsavfall i prosjekt Ren Kystlinje, kg

	2016	2017	2018	Sum
Restavfall/Kystlotterisekker	3 340	10 890	22 612	36 842
Metall	78	1 051	602	1 731
CCA / trevirke	2 900	360	480	3 740
EE-/farlig avfall	2	144	17	163
Glass	-	-	49	49
Plast	123	360	-	483
Sum avfall	6 443	12 805	23 760	43 008
Sum materialgjenvinning	78	1 051	651	780
%-vis materialgjenvinning	1,2	8,2	2,7	4,1
Sum energigjenvinning	6 365	11 754	23 109	41 228
%-vis energigjenvinning	98,8	91,8	97,3	95,9

Nasjonal innsamlingsordning for kasserte fritidsbåter

1.10.2017 ble det innført en ny forskrift hvor kommuner og interkommunale selskaper er pliktig til å ta imot båter opp til 15 fot kostnadsfritt. I forbindelse med den nye forskriften ble det innført en tilskuddsordning for kasserte fritidsbåter. Etter innføringen av forskriften kan vi kun ta imot mindre fritidsbåter som ikke skal miljøsaneres.

I 2018 leverte vi 13 tonn glassfiber- og plastbåter til godkjent behandler på sørvestlandet gjennom en sommerkampanje, som resulterte i at nesten 11 tonn gikk til materialgjenvinning.

Kasserte fritidsbåter

	2017	2018
Kasserte fritidsbåter, kg	18 346	31 150
Materialgjenvinning, kg	0	10 704
Materialgjenvinning, %	0	34
Energigjenvinning, kg	3 920	9 876
Energigjenvinning, %	21	32
Deponering, kg	14 426	10 570
Deponering, %	79	34

Avvik

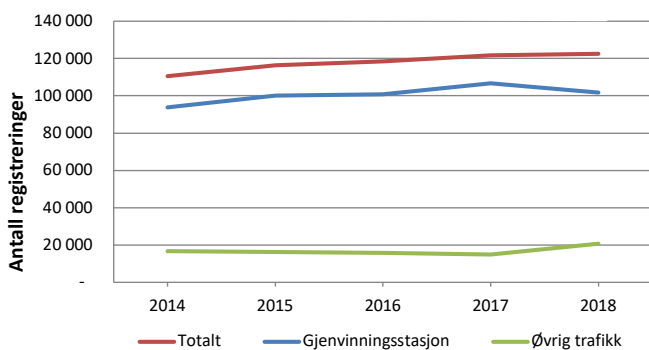
Det ble registrert 36 avviksrapporter i 2018. Ingen av avvikene har medført akutt forurensning. Renovasjonssektoren har hatt fokus på at flere avvik skal registreres og hadde i 2018 et motivasjonskurs om avvik og internkontroll. Antall avviksrapporter økte med 24 stk. fra 2017 til 2018.

SOLGÅRD AVFALLSPASS

I overkant av 122 500 kjøretøy ble registrert inn på Solgård Avfallsplass. Det tilsvarer i gjennomsnitt 48,5 kjøretøy over vekta hver time.

Antall registreringer på gjenvinningsstasjonen og totalt på Solgård Avfallsplass

Kompostering av hageavfall

På våre gjenvinningsstasjoner ble det tatt imot omtrent 4 370 tonn hageavfall i 2018. Hageavfallet leveres av private husholdninger og av næringskunder.

I 2018 ble det solgt 863 tonn Solgård-kompost. Ved kjøp av kompost deles det ut brukerveiledning og varedeklarasjon.

Solgt Solgård-kompost siste 5 år

Deponigassanlegget

I desember 1998 ble deponigassanlegget ved Solgård Avfallsplass startet opp.

Deponigassanlegget har vært i normal drift gjennom året med kun mindre vedlikeholdsstopp. Oppetiden har vært på 98 %.

Det ble i starten av året byttet mengdemåler for produsert gass. Det var et behov ettersom den gamle måleren hadde en nedre målegrense på ca. 177 m³, og at produsert mengde til tider var under dette måleområdet.

Den totale mengden oppsamlet deponigass i 2018 har vært høyere enn året før, men på grunn av en lavere gjennomsnitts metanprosent har ikke den totale mengden metan endret seg noe vesentlig fra året før.

Årsaken til den lave metanprosenten/metanproduksjonen kan skyldes flere faktorer, som for eksempel tørr vår og sommerperiode, deponiets alder samt reduksjon av biologisk nedbrytbart avfall i deponert avfall.

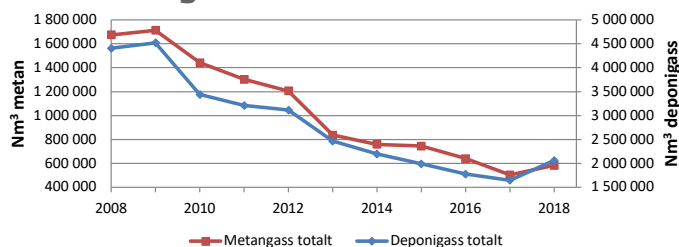
Gjennom året har ikke MOVAR klart å holde metankonsentrasjonen på minimum 34 %, som vi forsøker å drifte etter. Snitt metankonsentrasjonen var på 28,3 %. Selv med en forholdsvis lav metankonsentrasjon har MOVAR levert i overkant av 90 % produsert mengde gass til fjernvarme-produksjon, 2,3 % til egen oppvarming og 7,1 % til fakling. I driften av gassanlegget etterstrebes mest mulig energiutnyttelse og minst mulig diffus utlekking av deponigass.

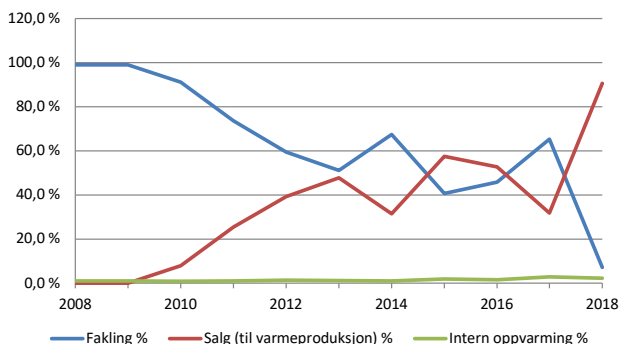
Gassmengder pr. år (Nm³)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Deponigass totalt	3 115 163	2 463 082	2 195 551	1 990 298	1 775 493	1 645 858	2 062 197
Metangass totalt	1 205 568	837 448	759 661	744 371	640 953	503 633	583 602

Gassmengder

Bruk av deponigass

Det er ikke bygget flere brønner i 2018.

Deponigassanlegget består av ca. 6 550 m med perforerte gassdreneringsrør og ca. 12 550 m overføringsledning til prosessanlegget.

Utnyttelse av deponigassen 2018

Totalt deponigassuttak	2 062 197 Nm³	100 %
Andel deponigass til fakling	147 166 Nm ³	7,1 %
Andel deponigass til salg (varme)	1 868 365 Nm ³	90,6 %
Andel deponigass til intern oppvarming	46 666 Nm ³	2,3 %
Andel deponigass til elektrisitet	0 Nm ³	0,0 %
Andel metan i deponigassen i gjennomsnitt		28,3 %
Driftstid på gassoppsamlingsanlegget	8 589 timer	98 %

Av andel solgt deponigass er alt brukt til produksjon av varme. Snittuttak pr. driftstime har vært 240 Nm³. Siden oppstarten har vi tatt ut til sammen 47 436 525 Nm³ deponigass.

Avløpslam

Slam fra MOVARs tre avløpsrensaneanlegg tas imot ved Solgård Avfallsplass. Håndteringen av avløpslammet utføres av sektor for vann og avløp. Håndteringen av avløpslam på vårt område medfører fortsatt en rekke miljømessige utfordringer, blant annet med hensyn til lukt, sigevann og arealdisponering.

Omlastingsstasjon

Restavfall fra husholdninger, små bedrifter /næring og MOVAR Næring, samt brennbart restavfall / biologisk nedbrytbart avfall fra gjenvinningsstasjonene, blir mottatt ved omlastingsstasjonen. Avfallet omlastes fortløpende og transporteres videre til energigjenvinning.

Det sendes i gjennomsnitt 3 til 4 vogntog med restavfall pr. dag til energigjenvinning. Totalt ble det omlastet og videresendt 19 697 tonn brennbart avfall.

Deponi

I løpet av første halvdel av 2018 ble et nytt deponiområde på ca. 15 000 m² ferdigstilt og tatt i bruk. Deponiområdet er bygd opp med dobbel bunn- og sidetetting, bestående av en "kunstig" membran og en geologisk barriere av leire. Arealet er tilknyttet dagens sigevannssystem. Deponiområdet er beregnet for mottak av ordinært avfall.

I 2018 ble det mottatt i overkant av 89 200 tonn avfall til deponering. Asbest/eternitt utgjorde 566 tonn. I tillegg ble det mottatt i overkant av 1 385 tonn dekkmasse. Ved årsskiftet var det ca. 18 540 tonn avfall på mellomlager. Hovedmengden av avfall som deponeres har også i 2018 vært bunnaske fra forbrenningsanlegg hvor jern og metaller er utsortert. Dette er i samarbeid med en ekstern aktør som tar imot aske til mellomlager på Solgård Avfallsplass fra 2 store energigjenvinningsanlegg. På mellomlageret kjøres asken igjennom et sorteringsanlegg for å ta ut metaller før askeresten deponeres. Ferdig utsortert askerest utgjorde 68 288 tonn av den totale mengden til deponi. Resterende mengde avfall som har blitt deponert har i hovedsak vært isolasjon og plastrør.

Den totale mengden avfall til deponi i 2018 økte med 17 800 tonn. Det er en økning på ca. 25 % fra 2017.

Med jevne mellomrom gjennomføres stikkkontroller av mottatt avfall.

I 2018 ble det foretatt 19 stikkprøvekontroller. I tillegg til stikkkontrollene kontrolleres alle leveranser til deponi visuelt av vektpersonalet. Tre avfallsleveranser med avfall avvikende fra sammendrag av basiskarakterisering ble avvist og returnert. Melding om avvist avfall ble sendt til Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Sigevann

Sigevannet fra Solgård Avfallsplass sendes til Kambo Renseanlegg via Moss kommunes ledningsnett. I 2018 ble det samlet opp og videresendt 144 515 m³ sigevann. I snitt utgjør dette ca. 4,9 l/s.

Overvåking av diffus utlekking av sigevann

For å ha kontroll med diffus utlekking av sigevann fra deponiet er det gjennomført visuelle kontroller, samt at det er tatt prøver fra 11 grunnvannsbrønner og 4 punkter i overflatevann i området rundt avfallsplassen. Vannbalansen som er utført for 2018 indikerer at det ikke er diffus lekkasje fra deponiet, men analyseresultatene viser likevel at noen brønner kan være forurenset av sigevann. Vann fra de to brønnene som er mest forurenset pumpes over til sigevannsystemet. Resultatene fra bekkeprøvene kan gi noe, men ikke entydig indikasjon på sigevannspåvirkning.

I perioden 2017-2018 er det i tillegg gjennomført en undersøkelse av organiske miljøgifter i Patterødtjern, Noretjern og Norebekken. Funn gjort i denne undersøkelsen tilsier ikke behov for tiltak, men at man bør holde et våkent øye med avrenning av enkelte forbindelser.

Overvåking og beskyttelse mot luftforurensning

For å avdekke lukt fra blant annet håndtering av slam, omlasting av husholdningsavfall, kompostering av hageavfall og diffuse utslipp av deponigass gjennomføres det regelmessig lukterunder på Solgård Avfallsplass og i nærområdet. I 2018 er det foretatt 42 lukterunder hvor det kun på 1 av rundene ble registrert lukt fra MOVAR utenfor området til Solgård Avfallsplass. Denne registreringen var lukt fra kompostering av hageavfall.

I tillegg til lukterundene har ansatte i MOVAR registrert lukt 11 ganger som vi mener er relatert til driften ved avfallsplassen. 8 av disse gjelder håndtering av slam, 2 stammer fra håndtering av hageavfall/kompost og 1 kommer fra mottak av vasket sandfangsand på deponi fra Hestevold Renseanlegg. Ansatte har i tillegg registrert sur lukt av matavfall 4 ganger som ikke kommer fra driften av avfallsplassen. Denne lukten stammer fra en av nabo-bedriftene.

I 2018 mottok vi ingen henvendelser om lukt fra luktpanelet eller andre, f.eks. beboere og bedrifter i nærområdet.

GJENVINNINGSSSTASJONENE

Avfallsmengder fra husholdning og næring til gjenvinningsstasjonene (tonn/år)

Behandling	Avfallstyper	2017			2018		
		SAP	VG	Totalt	SAP	VG	Totalt
ENERGIGJENVINNING	Restavfall- forbrenning	3 144	503	3 647	3 221	639	3 860
	Farlig avfall	196	13	209	191	22	213
	BA-avfall som er farlig avfall	116	0	116	115	0	115
	Trevirke	3 208	509	3 717	3 322	527	3 849
	Kasserte fritidsbåter***	4	0	4	10	0	10
	Impr.trevirke	669	100	769	783	98	881
	Totalt	7 337	1 125	8 462	7 642	1 286	8 928
MATERIALGJENVINNING	Papp, papir og drikkekartong	404	52	456	438	51	489
	Plastemballasje	6	1	7	5	1	6
	Glassemballasje fra mat- og drikkevarer*	23	1	24	7	1	8
	Metallemballasje fra mat- og drikkevarer*	3	0	3	1	0	1
	Hageavfall	2 440	298	2 738	4 116	254	4 370
	Plastfolie	16	2	18	15	1	16
	Metaller	896	158	1 054	937	126	1 063
	Gips**	229	0	229	233	0	233
	Kasserte dekk	34	13	47	46	13	59
	EE-avfall	642	77	719	673	86	759
	Blybatterier	45	6	51	47	9	56
	Sparepærer og lysstoffrør	4	1	5	4	1	5
Totalt	4 742	609	5 351	6 522	543	7 065	
OMBRUK	Paller**	14	0	14	13	0	13
	Sykler**	1	0	1	1	0	1
	Tekstiler og sko	5	1	6	7	1	8
	Totalt	20	1	21	21	1	22
DEPONI	Restavfall deponi**	112	0	112	205	0	205
	Asbest private***	54	0	54	50	0	50
	Fyllmasse private	1 457	59	1 516	1 566	100	1 666
	Totalt	1 623	59	1 682	1 821	100	1 921
Sum totalt	13 718	1 794	15 512	15 996	1 930	17 926	
Energigjenvinning %	53,5	62,7	54,5	47,7	66,6	49,7	
Materialgjenvinning %	34,6	33,9	34,5	40,8	28,1	39,4	
Ombbruk %	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Deponering %	11,8	3,3	10,8	11,4	5,2	10,7	

* Det er antatt en fordeling på 90 % glass og 10 % metall.

** Skilles ikke ut som egen fraksjon på Vestby Gjenvinningsstasjon.

*** Tas ikke imot ved Vestby Gjenvinningsstasjon.

Solgård Gjenvinningsstasjon

I overkant av 101 800 biler er registrert inn på gjenvinningsstasjonen. Dette er en nedgang på ca. 5 000 biler fra 2017.

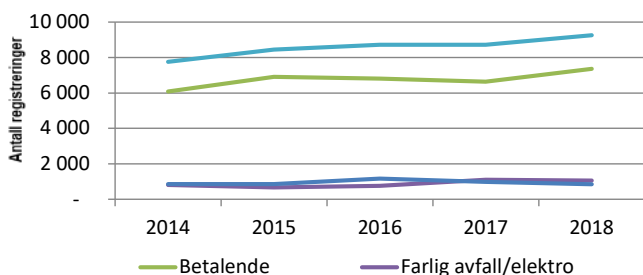
Noe av tallgrunnlaget for beregning av avfallsmengden er endret i 2018. I denne årsrapporten er de samme endringene gjort gjeldende for tallgrunnlaget for 2017. Endringen er fraksjonen «kasserte» fritidsbåter som nå er tatt med i grunnlaget. Materialgjenvinningsgraden er økt i 2018, i forhold til 2017. Mye av årsaken til dette er at mengde hageavfall beregnes etter hvor mye som er kvernet. Ved utgangen av 2017 hadde vi mye hageavfall på lager som ikke var kvernet, og dette medførte en forskyvning av mengder til 2018.

Salg av saltblandet strøsand i sekker à 25 kg, samt i løsvekt er også videreført i år.

Vestby Gjenvinningsstasjon

I overkant av 9 200 biler er registrert inn på gjenvinningsstasjonen. Det tilsvarer et gjennomsnitt på ca. 93 biler pr. dag, eller i overkant av 23 biler i timen.

Kunder registrert på Vestby Gjenvinningsstasjon

Stasjonen har fortsatt en plass- og plasseringsmessig utfordring. Disponibelt areal dekker ikke dagens behov, samt at beliggenheten er en utfordring da den ligger innenfor et tettbebygd strøk. Dette medfører at vi til stadighet mottar klager.

HUSHOLDNINGSRENOVASJON

Sommeren 2018 lanserte vi MOVAR-appen. Mobilapplikasjonen inneholder bl.a. nyheter og avfallskalender. Det var mye arbeid som lå bak før vi endelig kunne lansere appen. En omfattende gjennomgang i abonnementsdatabasen startet allerede 2017, og fortsatte inn i 2018 frem mot lansering. Data i databasen måtte omstruktureres, og dette arbeidet ble gjort for å legge til rette for at MOVAR-appen skulle gi ønsket resultat ut. Appen ble lastet ned ca. 2 600 ganger.

I forbindelse med lansering av MOVAR appen, fikk våre renovasjonsbiler ny profilering. Den nye profileringen skal vise innbyggerne våre at vi har en MOVAR app.

Fritidsrenovasjon med kildesortering hele året i Våler

Frem til 2018 var det ikke kildesortering for hyttene i Våler. Vi utplasserte kun oppsamlingsenheter for restavfall til påske og disse hentet vi inn igjen etter 1. oktober. Våren 2018 ble ordningen endret. Vi utplasserte renovasjonsutstyr med samme kildesorteringstyper, som for ordinære abonnenter ved eneboliger:

- Papp, papir og drikkekartong – tømmes hver 4. uke
- Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer – tømmes hver 4. uke
- Plastemballasje – tømmes hver 4. uke
- Restavfall – tømmes hver 14. dag

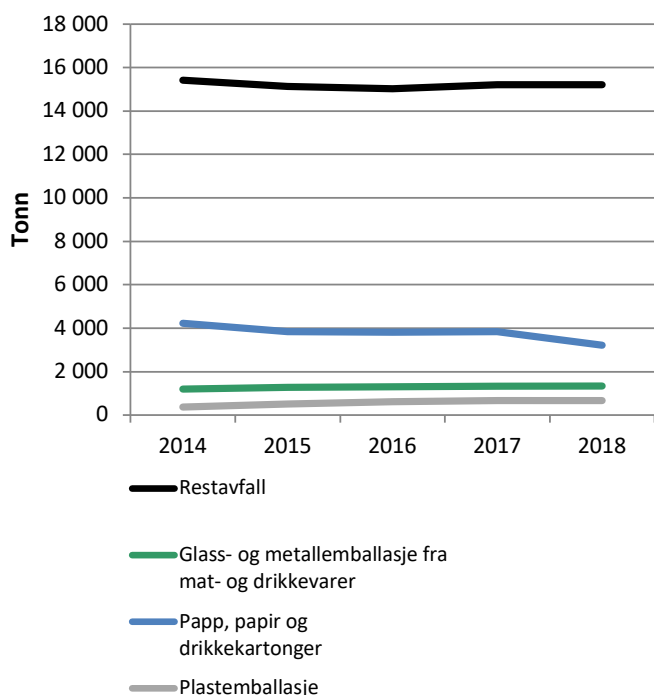
Renovasjonsutstyret står ute hele året og har samme tømmeffrekvens som ordinær renovasjon ved husholdninger. Denne endringen betyr at renovatøren får mer effektive og forutsigbare ruter gjennom hele året.

Husholdningsavfall tonn pr. år

	2014	2015	2016	2017	2018
MOSS KOMMUNE					
Restavfall	6 611	6 536	6 453	6 408	6 386
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer	515	518	528	553	499
Papp, papir og drikkekartong	1 712	1 661	1 588	1 650	1 340
Plastemballasje	186	182	177	242	285
Totalt	9 024	8 897	8 746	8 853	8 510
RYGGE KOMMUNE					
Restavfall	3 364	3 150	3 139	3 244	3 199
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer	269	296	274	241	315
Papp, papir og drikkekartong	923	822	847	808	648
Plastemballasje	0	54	116	124	112
Totalt	4 556	4 322	4 376	4 417	4 274
RÅDE KOMMUNE					
Restavfall	1 551	1 433	1 339	1 429	1 455
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer	78	116	125	136	147
Papp, papir og drikkekartong	447	324	354	383	369
Plastemballasje	0	69	114	80	65
Totalt	2 076	1 942	1 932	2 028	2 036
VESTBY KOMMUNE					
Restavfall	3 005	3 078	3 169	3 174	3 203
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer	259	271	299	299	286
Papp, papir og drikkekartong	846	756	749	730	612
Plastemballasje	137	158	150	167	156
Totalt	4 247	4 263	4 367	4 370	4 257
VÅLER KOMMUNE					
Restavfall	888	928	926	958	975
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer	75	86	87	88	90
Papp, papir og drikkekartong	298	271	281	262	247
Plastemballasje	46	46	51	49	49
Totalt	1 307	1 331	1 345	1 357	1 361
Sum innsamlet	21 210	20 755	20 766	21 025	20 438
Herav til energigjenvinning	15 419 73 %	15 125 73 %	15 026 72 %	15 213 72 %	15 218 74 %
Herav til materialgjenvinning	5 791 27 %	5 630 27 %	5 740 28 %	5 812 28 %	5 220 26 %

Utvikling av totalt innsamlet avfall

Boligutviklingen i vår region er i vekst og folke­mengden øker jevnt i alle våre eierkommuner.

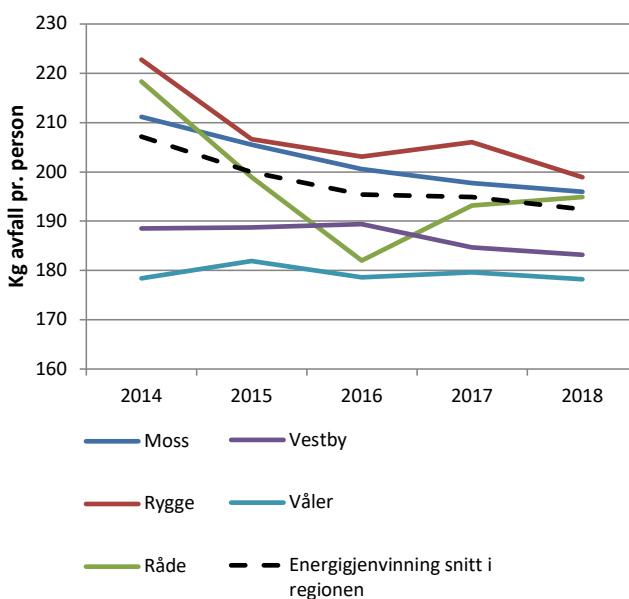
Mengde innsamlet avfall til energigjenvinning (forbrenning) fra 2017 til 2018 var meget stabil, mengden økte med kun 5 tonn. Det var derimot nedgang på mengde til materialgjenvinning. Nedgangen var på 592 tonn. Totalt ble det innsamlet 587 tonn mindre avfall i 2018 enn 2017.

- **MOSS KOMMUNE** hadde ca. 3,9 % nedgang i den totale avfallsmengden. Det var kun økning på innsamlet mengde plastemballasje.
- **RYGGE KOMMUNE** hadde også nedgang i den totale avfallsmengden i samme periode. Det var nedgang i innsamlet mengde på alle avfallstyper og til sammen utgjorde det ca. 3,2 %.

- **RÅDE KOMMUNE** hadde nesten samme mengde innsamlet i 2018 som i 2017 (økning på ca. 0,4 %). Det var nedgang på innsamlet mengde plastemballasje, og papp, papir og drikkekartong. Mengde restavfall, og glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer økte.
- **VESTBY KOMMUNE** hadde ca. 2,6 % mindre mengde innsamlet avfall. Det var kun økning av restavfallsmengden.
- **VÅLER KOMMUNE** hadde også nesten samme innsamlet mengde i 2018 som i 2017 (økning på 0,3 %). Mengde restavfall og glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer økte. Mengde plastemballasje var uendret, og mengde papp, papir og drikkekartonger gikk ned.

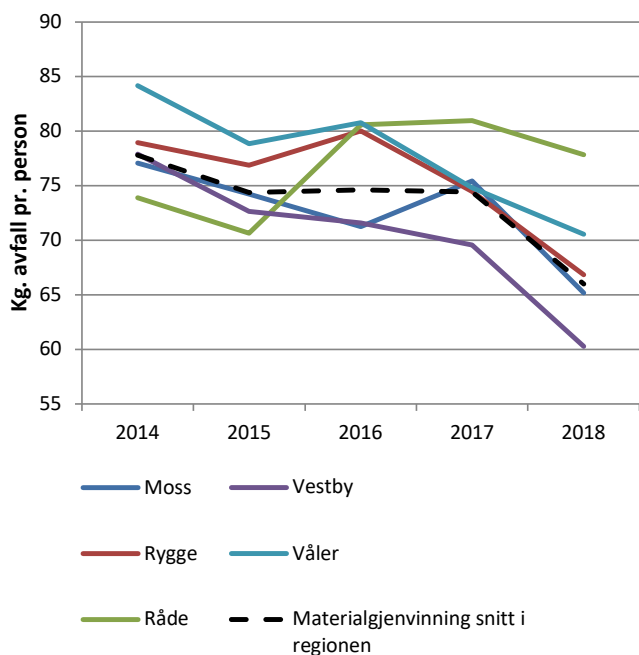
Utvikling av avfall pr. person siste fem år

Innsamlet husholdningsavfall til energigjenvinning pr. 1.1

De siste årene har Våler hatt minst avfall til energigjenvinning pr. person (178 kg i 2018). Både Moss, Rygge, Vestby og Våler har fra 2017 til 2018 hatt nedgang i avfall til energigjenvinning, kun Råde har hatt en liten økning. Rygge er den kommunen som har mest avfall til energigjenvinning pr. person (199 kg i 2018).

Innsamlet husholdningsavfall til materialgjenvinning pr. 1.1

De siste tre årene har innbyggerne i Råde hatt mest avfall til materialgjenvinning pr. person (78 kg i 2018). Alle kommuner har nedgang i mengde avfall til materialgjenvinning, og Vestby er den kommunene som har minst (60 kg i 2018).

Slamtømming

Innsamlet mengde slam gjenspeiler aktivitetsnivået. Tabellen viser store mengder for alle kommunene, og tømmeplanene for året er på det nærmeste gjennomført.

Husholdningsslam (m³)

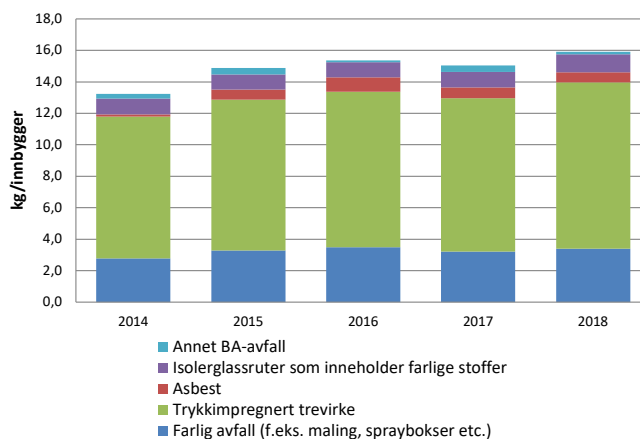
	2014	2015	2016	2017	2018
Råde	2 992	2 958	4 645	3 288	3 688
Våler	1 115	1 083	1 049	1 145	1 383
Rygge	972	931	939	795	860

FARLIG AVFALL

På Solgård Avfallsplass er det mottak for farlig avfall fra private husholdninger, samt bedrifter med mindre mengder farlig avfall. Ved Vestby Gjenvinningsstasjon er det kun mottak av farlig avfall fra private husholdninger. I 2015 startet MOVAR innsamling av farlig avfall og småelektronikk fra private husholdninger med Miljøbilen.

Farlig avfall som vi ikke behandler selv, blir sendt videre til godkjent anlegg for destruksjon eller gjenvinning.

Farlig avfall fra private

CCA- og kreosotimpregnert trevirke (tonn/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2014	2015	2016	2017	2018
7154/7098	CCA- og kreosotimpregnert trevirke til mellomlager	680	784	800	769	843
7154/7098	CCA- og kreosotimpregnert trevirke videresendt	814	871	1 706	1 133	1 300

Oljeholdig slam og -masser til kompostering (tonn/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2014	2015	2016	2017	2018
7022	Oljeholdig slam	1 124	1 245	1 289	-	-
7022	Oljeholdige masser	-	-	-	-	-
1604	Oljeholdige masser	-	9	-	142	2

Videresendt farlig avfall (kg/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2017			2018		
		Næring	Privat	Totalt	Næring	Privat	Totalt
7011	Spillolje	1 740	12 183	13 923	1 180	11 199	12 379
7012	Spillolje ikke ref.berettiget	0	819	819	213	1 446	1 659
7021	Olje- og fettavfall	0	471	471	0	398	398
7022	Oljeforurenset masse	50	540	590	223	737	960
7023	Drivstoff og fyringsolje	70	6 861	6 931	144	6 188	6 332
7024	Oljefiltre	56	577	633	0	439	439
7041	Org. løsemidler m/ halogen	0	121	121	0	0	0
7042	Org. løsemidler u/ halogen	439	5 506	5 945	166	7 132	7 298
7051	Tonere	60	864	924	0	647	647
7051	Maling, lim og lakk	7 027	138 973	146 000	2 547	148 658	151 205
7055	Spraybokser	6	5 232	5 238	20	5 617	5 637
7081	Kvikksølvholdig avfall	0	5	5	14	4	18
7083	Kadmiumholdig avfall	0	2	2	0	0	0
7084	NiCd-batterier	0	0	0	0	1 402	1 402
7085	Amalgam	9	4	13	2	0	2
7086	Lysstoffrør og sparepærer	885	4 340	5 225	593	4 408	5 001
7091	Uorganiske salter og annet fast stoff	233	224	457	250	97	347
7092	Blybatterier	2 711	48 589	51 300	2 346	53 264	55 610
7093	Småbatterier	0	4 327	4 327	113	5 026	5 139
7094	Litiumbatterier	0	618	618	0	716	716
7097	Uorganiske løsninger og bad	0	6	6	7	16	23
7100	Cyanidholdig avfall	0	2	2	3	1	4
7111	Bekjempningsmidler u/ kvikksølv	476	1 323	1 799	101	1 687	1 788
7121	Polymeriserende stoff, isocyanater	2	1 357	1 359	6	1 762	1 768
7122	Sterkt reaktivt stoff	0	11	11	0	5	5
7123	Hedere , organiske peroksider	0	343	343	0	218	218
7131	Syrer, uorganiske	0	264	264	5	435	440
7132	Baser, uorganiske	85	1 421	1 506	17	1 613	1 630
7133	Rengjøringsmidler	1 320	4 651	5 971	57	5 176	5 233
7134	Surt organisk avfall	0	282	282	8	154	162
7135	Basisk organisk avfall	0	87	87	0	0	0
7151	Organisk avfall m/ halogen	6	305	311	0	287	287
7152	Organisk avfall u/ halogen	4	165	169	1 055	456	1 511
7155	Bromerte flammehemmere	0	0	0	0	9 960	9 960
7156	Ftalater / vinylbelegg	3 161	20 199	23 360	2 180	0	2 180
7157	Kuldevegger	0	10 920	10 920	0	1 660	1 660
7158	Ruter med klorparafiner	3 420	58 470	61 890	2 339	79 841	82 180
7159	Klorparafinholdig avfall	0	0	0	11	0	11
7211	PCB-holdige ruter	1 040	18 993	20 033	2 540	12 021	14 561
7220	Fix / fremkaller	6	112	118	3	241	244
7230	Gass i trykkbeholdere, halon	0	3	3	0	0	0
7240	KFK-gass	0	26	26	0	6	6
7261	Gass i trykkbeholdere, helium/propan/brannslukkere	64	9 449	9 513	0	9 361	9 361
7261	Lightere	0	106	106	0	159	159
Videresendt farlig avfall fra mottaket		22 870	358 751	381 621	16 143	372 437	388 580

Farlig avfall til deponering (tonn/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2014	2015	2016	2017	2018
7250	Asbest og eternitt	797	763	921	279	566
7096	Avfall fra sandblåsing	7	3	-	-	-
7022	Ferdigkompostert oljeholdig slam	-	1 911	1 642	-	-

Nøkkeltall Miljøbilen

	2017	2018
Antall besøk med Miljøbilen på bringepunkt:	123	123
Antall kunder:	2 615	2 928
Totalt kg farlig avfall:	15 374	19 591
Totalt kg småelektronikk:	12 358	16 176
Totalt kg farlig avfall fordelt pr. besøkende:	5,9	6,7
Totalt kg småelektronikk fordelt pr. besøkende:	4,7	5,5
Totalt kg farlig avfall fordelt pr. innbygger:	0,2	0,2
Totalt kg småelektronikk fordelt pr. innbygger:	0,2	0,2

Miljøbilen

Miljøbilen er et gratis tilbud for privatpersoner. Miljøbilen samler inn farlig avfall og småelektronikk på faste stoppesteder. Miljøbilen har tre ulike kjøreruter i løpet av året: vår, sommer og høst.

I 2018 ble sommerruta delt ut til alle innbyggerne i kommunene, som resulterte i økt antall kunder og økte mengder levert på Miljøbilen. Sommerruta er lagt opp slik at miljøbilen besøker steder i nærheten av hytter.

Brann- og redningstjeneste

OPPSUMMERING AV ARBEIDET I VIRKSOMHETEN

Mosseregionen interkommunale brann og redning (MIB) ble etablert 1. juli 1998. Ansvarsområdet dekker de fem kommunene Moss, Rygge, Råde, Våler og Vestby.

MIB skal dekke kommunenes plikter som tilsynsorgan etter:

Lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) med tilhørende forskrifter.

MIB skal videre dekke kommunenes plikter i forbindelse med beredskap for akutt forurensning og oljevern, herunder ved deltakelse i regional fellesberedskap gjennom IUA Østfold og IUA Indre Oslofjord.

Kommunenes forvaltningsoppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven er delegert til representantskapet i MOVAR IKS. Intensjonen i brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter er fulgt, ved at den del av forvaltningsansvaret som kan delegeres videre, er delegert gjennom styret i MOVAR IKS til direktøren i MOVAR IKS, som igjen har delegert dette til brannsjefen.

MIB arbeider målrettet for at ingen som oppholder seg i våre eierkommuner skal omkomme eller bli alvorlig skadet i brann. Dette målet når vi best ved å bruke ressursene våre der de har størst nytteverdi. De aller fleste privatboliger, næringsbygg og institusjoner har gode løsninger som reduserer faren for at en brann skal oppstå. Samtidig vet vi at enkelte bygninger, boliger og miljøer utgjør en reell brannfare, og det er derfor sentralt og identifisere disse og sette inn nødvendige tiltak der. Dette arbeidet er både omfattende og krevende, men samtidig er det en risiko-basert tilnærming vi vet har effekt. Denne fremgangsmåten er også i tråd med endringene i Forskrift om brannforebygging som vi er pliktig å etterleve. Det samsvarer også med Direktoratet for Samfunnsberedskaps forventninger til brannvesenets arbeidsmetodikk og organisering.

Det ble i 2016 gjennomført ny ROS-analyse for MIB. Implementeringen er startet, med forarbeid i forbindelse med planlegging og bygging av nye brannstasjoner. ROS-analysen er et viktig verktøy for utførelse av våre lovpålagte oppgaver, og virksomheten skal organiseres i tråd med avdekket risiko. Arbeid med å ferdigstille beredskapsanalyse og forebyggende analyse, hadde stort fokus gjennom 2018. Disse baserer seg på risikoer som er identifisert i ROS-analysen, og skal gi oss en forutsigbar retning på hvilke områder som krever vårt fokus.

Dagens forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (Dimensjoneringsforskriften) med veiledning, har bestemmelser om bemanningen i MIB, herunder følgende:

3 stillinger utgjør MIBs ledelse. Ved utgangen av 2018 var dette:

- Brannsjef, Rune Larsen
- Avdelingssjef for forebyggende avdeling, Mette J. Kaspersen, (Konstituert som brannsjefens faste stedfortreder)
- Avdelingssjef for beredskapsavdeling, Christian Mørdre

MIB er inndelt i 2 avdelinger, beredskapsavdeling og forebyggende avdeling med brannsjef som daglig leder av MIB. Administrative koordinatorene inngår i brannsjefens stab som del av MIBs administrasjon.

Brannsjefens stab inneholder også medarbeidere med spesialkompetanse på lovverket og dens forskrifter, samt egen ansvarshavende for materiell tilknyttet MIB.

I beredskapsavdelingen inngår foruten heltidsansatt avdelingssjef og overbrannmester, heltidsansatt (med døgntidsturnus) og deltidsansatt (med dreiende hjemmевakt) utrykningspersonell for ivaretagelse av brann- og redningsoppgaver mv.

Forebyggende avdeling består av en tilsynsseksjon og en feierseksjon. Avdelingssjef og tilsyns- og feierkoordinatorene utgjør avdelingsledelsen. Avdelingene skal være dimensjonert etter krav til oppgaver som skal løses.

Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

HMS generelt har særskilt høyt fokus i MIB som følge av oppgaver tilknyttet utførelse av tjenesten som er tillagt MIB. Vår tidligere utarbeidet rapport om økt risiko for ulike kreftformer hos ansatte i brannvesen, legger føringer for hvordan vi tilnærmer oss risiko i forurenset område (brannrøyk, kjemikalier etc.). Rutiner for hvordan innsatsmannskaper og feiere forbereder og gjennomfører arbeidsoppgaver, er nøye gjennomgått og tilpasset de muligheter vi har for å redusere eksponeringstiden i dette miljøet. Vask av materiell og utrykningsklær gjøres i eget vaskeri.

Ansettelse og avganger

Antall stillingshjemler ble økt i tråd med funnene i ROS-analysen, og da med spesielt fokus på beredskapsavdelingen. De nyansatte begynner 1. mars 2019 etter en omfattende prosess med ca. 300 søkere, og vi mener at vi har ansatt de 9 beste kandidatene.

Samarbeid med andre

MIB har i 2018 videreført samarbeidsavtaler og innført intensjonsavtaler med eierkommunene mht. brannforebyggende tiltak, med fokus på risikoutsatte grupper. Dette er en omfattende og ressurskrevende arbeide, men vi mener det er direkte livreddende å ha et helhetlig fokus på den enkelte innbygger som har et behov for at noen ivaretar dem.

Påvirkning av brannfaget i ulike aspekter, gjøres også ved å samarbeide med styrende organer, undervisning for Norges Brannskole og andre brannvesen i Norge. Det er et høyt ønske om å dele våre erfaringer til andre brannvesen, slik at vi får kunnskap tilbake fra andre hendelser hos andre brannvesen, som også vi kan komme til å oppleve. I tillegg er beredskapsmessige og forebyggende avtaler med andre brannvesen videreført i sin helhet. MIB legger til rette for at brannstasjonen på Tykkemyr skal være et faglig samlingspunkt for alle nødetater, Forsvaret og Sivilforsvaret, andre naturlige samarbeidsparter, uavhengig av geografisk tilhørighet.

BEREDSKAPSAVDELINGEN

Avdelingens hovedmål

Beredskapsavdelingen skal ha kvalifisert personell og tilstrekkelig materiell, til å ivareta de oppgaver av bered-

skapsmessig art som brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunene.

Større hendelser

For beredskapsavdelingen var 2018 i stor grad preget av oppdrag som skyldtes meteorologiske forhold. En lang og kald vinter ble avløst av en uvanlig lang, varm og tørr sommer. Fra forsommeren og frem til senhøsten håndterte MIB en lang rekke branner i alle slags type vegetasjon. På enkelte dager var det i tillegg svært sterk vind og ekstrem lynaktivitet som forårsaket mange samtidige hendelser. Dette er krevende, men vi har fulgt interne rutiner for å sørge for et sikkert og godt arbeide. Denne utviklingen samsvarer med DSBs analyser om et klima i endring, og er noe MIB vil være særlig oppmerksom på fremover.

Kvelden 19. juni brøt det ut skogbrann i åssiden mellom Røysåsen/Mosseskogen og jernbanelinja, Moss kommune. Brannen spredte seg relativt raskt. Rundt 100 boliger (150 personer) ved Verket-Røysåsen-Mosseskogen ble evakuert. Vinden og det ulendte terrenget i åssidene ned mot jernbanen gjorde arbeidet med å få kontroll på brannen svært krevende. Brannhelikopter og Sivilforsvaret ble satt inn i slukningsarbeidet. Ingen mennesker eller hus kom til skade i brannen. Totalt 15 mål skog/utmark ble svidd av.

Ved slike hendelser er innsatsmanskapers sikkerhet høyeste prioritering. Tilgjengelig materiell og mannskaper fra Follo Brannvesen ble benyttet. Dette viser igjen nødvendigheten av samarbeid og samhandling med andre brann- og redningsvesen, på tvers av egne dekningsområder. I tillegg ble det etablert stab på brannstasjonen i Moss, med deltakere fra både MIB, Indre Østfold Brann og Redning, og Fredrikstad Brann og Redningsvesen.

En helhetlig ledelse og organisering, innsatsmanskapers betydelige vilje til å gjennomføre innsatsordrer, og MIB-organisasjonens evne til å sørge for støttetjeneste/logistikk, ga sammen et tilfredsstillende resultat. Begrensning av skogbrannen reddet de omkringliggende boligene, og tillot dermed de berørte innbyggerne å returnere til hjemmene sine. Dette har en samfunnsmessig stor betydning.

Det er i løpet av 2018 også vært flere branner av noe størrelse, blant annet en husbrann hvor en person omkom.

Utrykningsstyrken

Utrykningsstyrken med minimumsbemanning pr. vaktlag med 4 heltid døgnturnus (Moss brannstasjon), 3 heltid døgntidsturnus (Vestby brannstasjon) samt 3 deltidsturnus med dreiende hjemmevakt på kveld og helg/helligdag (Rygge brannstasjon), har hver for seg eller sammen løst de oppgaver de har blitt satt til ihht. brannvernlovgivningen og andre hendelser/oppgaver på en tilfredsstillende måte.

Aktiviteter vedrørende lovpålagte oppgaver for 2018

Antall utrykninger	
Brann i bygning:	41
Brann i skorstein:	25
Brann i innmark/utmark:	51
Brann i annet:	60
Brannhindrende tiltak:	63
Naturhendelse vind:	50
Akutt forurensing/farlige stoffer:	20
Helseoppdrag:	72
Bistand politi:	10
Trafikkulykke:	137
Andre oppdrag:	295
Automatisk brannalarm, feil bruk:	173
Automatisk brannalarm, ukjent årsak:	158
Automatisk brannalarm, annet:	181
Totalt antall utrykninger:	1 336

Øving av beredskap ihht. Dimensjoneringsforskriften § 4-13

Alt personell som inngår i beredskap skal jevnlig øves for de oppgaver de kan forventes å bli stilt overfor i brann- og ulykkestilfeller. Den samlede beredskap innenfor kommunen eller brannvernregionen skal øves slik at samband og kommandolinjer fungerer tilfredsstillende.

Øvelser/opplæring

For å kunne løse de oppgaver som MIB vil bli satt til, er øvelser og aktiviteter basert på ROS- og beredskapsanalysens fokus på mulige hendelser i vårt distrikt. Beredskapsavdelingen gjennomfører øvelser innenfor et bredt spekter av forventede hendelsestyper; RedningsFRIdykking, trafikkulykker, tauredning, første-hjelp, røykdykking, skogbrann, farlige stoffer, slokke-teknikk, klimaskapte hendelser, restverdiredning og bruk av samband med flere.

Materiell/utstyr

Komplettering og oppdatering av materiell og utstyr er foretatt gjennom hele året. Godkjente investeringer jfr. økonomiplan er gjennomført.

HMS-tiltak

Årlig kontroll av medisinske og fysiske krav for beredskaps-personell.
Evaluering etter brann og ulykker, herunder debrifing/defusing og bruk av egen kollegastøtteordning.
Daglig/ukentlig kontroll av biler og materiell, internt, samt årskontroll av biler og materiell, eksternt.
Jevnlige møter mellom mannskaper og ledelse.
Beredskapsavdelingens personell bidrar ved revisjon av IK-systemet som benyttes av MIB og med utarbeidelse av nye prosedyrer og instruksjoner.

FOREBYGGENDE AVDELING

Avdelingens hovedmål

Forebyggende avdeling skal jobbe for å redusere risikoen for at uønskede brannrelaterte hendelser skal oppstå i eierkommunene våre.

For å forebygge branner er det viktig å kartlegge de bygningene og miljøene som utgjør en økt reell brannrisiko. Tallene som viser aktiviteten innen feiing og boligtilsyn, antyder at aktiviteten går ned sammenlignet med tidligere år. Disse tallene gjenspeiler nødvendigvis ikke kvaliteten og omfanget av arbeidet som nå utføres. Den enkelte innbygger vil få større gevinst av at MIB forebygger branner i et risikoobjekt i sitt nærområde, enn at hver enkelt bolig får besøk av feieren slik som før. Dersom alle privat-

boliger, næringsbygg og institusjoner skulle kartlegges og besøkes med samme grad av nøyaktighet, ville dette medføre et behov for en dramatisk økning i bemanningen i MIB. Det ville heller ikke være regningsssvarende.

Våre eierkommuner ligger i en attraktiv region i vekst, og MIB samarbeider med aktuelle utbyggere i våre eierkommuner. Dette gjør vi for å komme tidlig i dialog med dem, slik at vi allerede i planfasen kan avdekke feil og mangler i branntekniske løsninger og tilrettelegging for slukke-mannskaper. Arbeidet er tidkrevende, men bidrar til lavere brannrisiko og redusert behov for oppfølging fra vår forebyggende avdeling når byggene står ferdig. MIB anser innsatsen som en god investering av arbeidstid.

Brannvesenet baserer i økende grad arbeidet på statistikkverktøyene som DSB har etablert. Her fremkommer det tydelig hvilke deler av befolkningen som har størst risiko for å skades eller omkomme i branner. På bakgrunn av dette gjennomfører MIB en rekke informasjonstiltak og holdningsskapende kampanjer, slik at kunnskapsnivået øker i miljøer vi anser det som nødvendig. I tillegg bidrar MIB aktivt til at branntekniske løsninger i privatboliger forsterkes ved å legge til rette for installering av komfyrvakter, røykvarslere m.m.

I 2016 kom det krav om at brannvesenet skal drive feiing og tilsyn i fritidsboliger. Dette arbeidet er svært krevende av flere årsaker. Østfold er et attraktivt område for ferie og fritidsaktiviteter, og følgelig er antallet fritidsboliger høyt. Det er også en kjensgjerning at fritidsboliger ikke holder samme byggetekniske standard som de fleste privatboliger. Eierne av fritidsboliger er ikke nødvendigvis bosatt i nærheten, og følgelig kan det være komplisert å avtale møter for å gjennomføre tilsyn og feiing. Konsekvensen er at MIBs portefølje over bygninger som skal følges opp, har hatt en betydelig økning og hver enkelt fritidsbolig medfører tidkrevende oppgaver for MIB. Bemanningen i MIB er ikke økt for å møte disse nye utfordringene, og er en av flere årsaker til arbeidet i stadig større grad baseres på risikovurderinger.

I 2017 ble det ansatt 2 nye spesialarbeidere i feierseksjonen, som erstatning for 2 feiersvenner som sluttet

2016/2017. Spesialarbeiderne er å anse som lærlinger og følger en predefinert utdanningsplan. En naturlig konsekvens av dette er at de i 2017 utførte utelukkende feiing. I løpet av 2018 har spesialarbeiderne gradvis blitt omdisponert til å delta i annet arbeid med høyere kompleksitet. Dette er i tråd med den risikobaserte prinsippene som forebyggende avdeling arbeider etter.

Personell i forebyggende avdeling

Forebyggende avdeling består av 4 feiersvenner, 2 feierlæringer og 1 feierkoordinator (feierseksjonen) og 7 branninspektører, 1 brannforebygger og 1 koordinator (tilsynsseksjonen), har samlet løst de forebyggende oppgavene på en meget tilfredsstillende måte i henhold til lov og forskrift.

I tillegg til å utføre oppgavene basert på lovverket, er våre medarbeidere opptatt av den enkelte innbygger og deres brannsikkerhet.

Samlet ønsker avdelingen å gjøre en så god forebyggende jobb som mulig, innenfor tildelte rammer. For å oppnå dette må tilgjengelige ressurser benyttes på en hensiktsmessig måte - også på tvers av seksjoner og avdelinger.

Relasjonsbygging

For å sikre at brannvesenet leverer best mulig forebyggende arbeid til innbyggerne har vi gjennom året jobbet for å formalisere og videreføre et godt samarbeid med eierkommunene våre, noe vi også ser er et arbeid som må holdes levende og vil videreføres de neste årene.

Kampanjer

Brannvesenet har mulighet for å treffe innbyggerne på mange ulike arenaer. I 2018 har vi deltatt på flere nasjonale kampanjer, blant annet Aksjon boligbrann og Røykvarslerdagen hvor vi hadde stands på flere kjøpesentre og informerte om viktigheten av å ha røykvarsler, delte ut gratis batterier m.m.

Åpen dag på brannstasjonen blir gjennomført hvert år. Dette er et veldig hyggelig arrangement med mange besøkende. (ca. 2 000 besøkende) Vi har et fokus på å samarbeide med andre etater/aktører, da dette gir et

bedre totaltilbud til innbyggerne. På Åpen dag deltar blant annet politi, ambulanse, det lokale el-tilsyn, forsikring, og branntekniske firmaer. Dette er en dag hvor innbyggerne kan få svar på mange spørsmål, samtidig som vi lager dagen litt interessant med noen scenarier utført av beredskapsavdelingen.

Brannvernopplæring for barnehagebarn og skoleelever

I ukene før Åpen dag på brannstasjonen har det eldste kullet i barnehagene blitt invitert til oss på brannstasjonen. Da snakker vi litt om hva de små barna må huske på, for eksempel ikke leke med fyrstikker, lære de nødnummeret til brannvesenet m.m. Erfaringsmessig vet vi at det er mange barn som er redd for personer i uniform og sirener, og vil ved en farlig situasjon kunne gjemme seg i stedet for å varsle oss. Dette er noe vi må ta på alvor, og derfor forsøker vi å ufarliggjøre brannvesenet. Disse dagene er et samarbeid mellom beredskaps- og forebyggende avdeling, hvor vi kommer tett på barna og vi får mange positive tilbakemeldinger fra de ansatte i barnehagene.

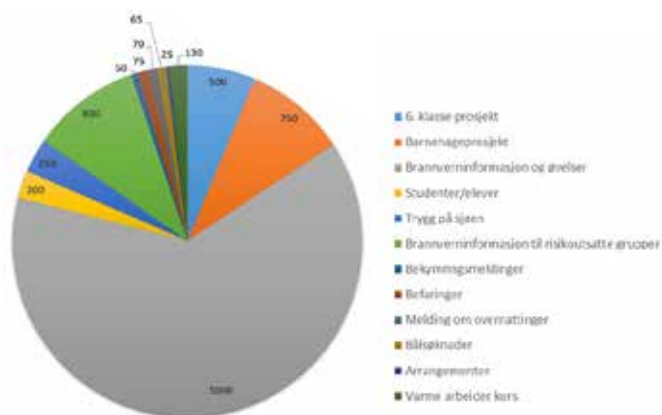
Det blir også tilbudt brannvernopplæring til alle elever på 6. trinn ved barneskolene i våre eierkommuner. Her er det forebyggende avdeling som besøker de ulike skolene, sammen med en representant for det lokale el-tilsyn. Klassene er med på en konkurranse, som består av at alle elevene må gjennomføre en brannsikkerhetssjekk hjemme hos seg selv sammen med en voksen, samt at hele klassen må samarbeide om å lage en plakat hvor de har tegnet et «Brannsikkert hus». Vi besøker skolene på nytt, og får en gjennomgang av hvordan de tenkte da huset ble laget, og hva de har lært om brannforebygging. Gevinsten er et besøk på brannstasjonen, samt en pengepremie til klassekassa fra det lokale el-tilsyn.

Kartlegging og risikovurdering

En forskriftsendring i 2016 gav føringer for at det forebyggende arbeidet skal gjøres risikobasert. Dette er en god ting, da brannvesenet gis mulighet for å bruke ressursene der hvor vi kan gjøre en forskjell. Samtidig ser vi at det er en ekstremt krevende øvelse å gjennomføre kartlegging og risikovurdering for å utføre de daglige

oppgavene. Dette vil være en kontinuerlig prosess.

Forebyggende brannvern

Hjemmebesøk hos risikoutsatte grupper

En av våre største satsningsområder er de risikoutsatte gruppene i samfunnet. Denne gruppen består blant annet av hjemmeboende eldre, personer med funksjonsnedsettelse, rus/psykiatri, arbeidsinnvandrere, asylsøkere. Vi ser dessverre at 70 % av de som omkommer i brann tilhører en av disse risikoutsatte gruppene. Mange av disse bor i kommunale boliger.

For å få utført det brannforebyggende arbeidet på en best mulig måte, har vi derfor sett behovet for et formalisert og mye tettere samarbeid med eierkommunene våre. 4 av 5 eierkommuner har per dags dato signert en samarbeidsavtale for å gjennomføre en felles innsats rettet mot risikoutsatte grupper. Denne avtalen har som hensikt å redusere sannsynligheten for- og konsekvensen av en brann for våre innbyggere.

Vi ser at det er et stort behov for at vi kommer på besøk, og kan med stor sikkerhet si at disse besøkene har forhindret flere branner. Dette er et svært viktig arbeid som kommer til å kreve store ressurser også i tiden som kommer.

Gjennomføring av tilsyn i særskilte brannobjekter

For de som ikke er kjent med begrepet særskilt brannobjekt er dette bygg som kjennetegnes med at en brann

i disse bygningene kan føre til tap av mange menneskeliv, store samfunnsmessige konsekvenser eller tap av kulturhistoriske verdier. Dette er for eksempel skoler, sykehus, sykehjem, forsamlingslokaler, museum osv.

For å etterleve forskriftskravet om at brannvesenet skal jobbe risikobasert, gjennomføres det årlig en risikovurdering av alle registrerte særskilte brannobjekter, basert på 20 kriterier om brannsikkerhet. Denne vurderingen grupperer objektene i lav, middels og høy risiko, som gir føringer for hvilke tiltak som skal gjennomføres i det enkelte objekt.

Det er hovedsakelig gjennomført ordinært tilsyn som tiltak i de brannobjekter med høy og middels risiko. I brannobjekter med lav risiko har andre tiltak blitt vurdert, blant annet digital egenmelding, brannverninformasjon og øvelser.

Tilsyn med §13 særskilte brannobjekter

Gjennomføring av tilsyn og feiing av fyringsanlegget

I gamle dager utførte feieren kun feiing i alle boliger som hadde skorstein. I dag er arbeidsdagen til feierne en helt annen. Lov og forskrift gir føringer for at det skal være en hovedvekt på tilsyn hjemme hos de som har skorstein og ildsted og at det skal feies ved behov.

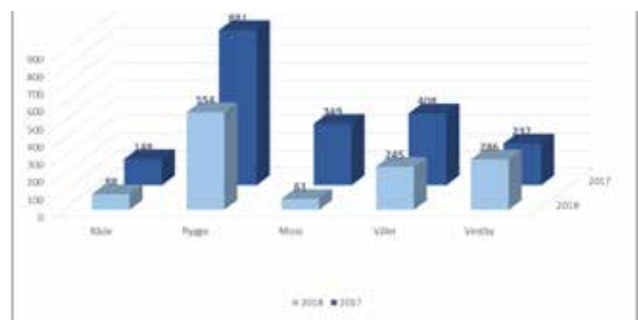
Dette betyr at feieren først varsler et tilsyn med fyringsanlegget. På dette besøket skal de ha tilgang til hele

fyringsanlegget (dvs. ildsted, feierlurer, røykrør, skorstein, sotlurer m.m.). Ut fra en samtale med de som eier/leier boligen, fyringsanleggets befattning, samt boligtype vil feieren kunne gjøre en faglig vurdering for behov for feiing. Ved tilsynet informeres det også om viktigheten av å ha tilstrekkelig med røykvarslere, slukkeutstyr, rømningsveier, riktig bruk av elektrisk utstyr m.m. Gevinsten med dette er at innbyggerne får veiledning om brannsikkerhet i sitt eget hjem.

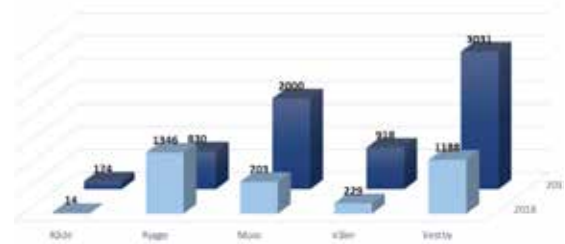
Kartlegging og risikovurdering er en kontinuerlig prosess, da fyringsmønsteret kan endres raskt med skifte i værforhold, eierskifte av boliger og lignende. Eksempelvis ved lengre perioder med sprekulde, er fyringsmønsteret mye endret sammenlignet med en vanlig vinter.

Tilsyn med fyringsanlegg

Feiing

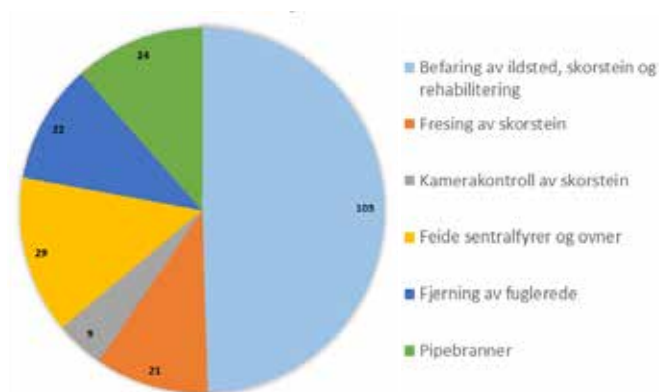

Fritidsbolig

Forskrift om brannforebygging av 1. januar 2016 innførte også krav til at brannvesenet skal gjennomføre tilsyn/feiing av fritidsboliger. For MIBs distrikt utgjør dette 4 500 nye pipeløp vi skal utføre tilsyn med. Dette er utfordrende krevende både for våre ansatte, men også for innbyggerne som har klare forventninger til vår utførelse.

Feierseksjonen

Andre oppgaver i feierseksjonen

Det er også mange andre oppgaver som blir utført i tillegg til tilsyn og feiing. Noen av disse kan sees i figuren under.

I 2018 ble det utført i overkant av hundre befaringer av skorsteiner og ildsteder. Erfaringsmessig blir det avdekket mange feil og mangler etter endringer på fyringsanlegget, noe som også viser seg å gjelde ved oppføring av fyringsanlegg i nybygg. Oppfølgingen av dette arbeidet krever mye tid og ressurser.

Etter en pipebrann vil beredskapsavdelingen kunne gi muntlig fyringsforbud, og be om at feier gjennomfører en befaring i ettertid.

Andre oppgaver som for eksempel feiing av sentralfyr/ovn gjøres etter henvendelse fra innbyggerne.

Vi ser at endringer i lov og forskrift, også sett i sammenheng med vår rolle som tilsynsorgan, gjør at vi må fokusere på en større helhet for å ivareta den enkelte innbyggers sikkerhet.

FREMTIDSRETTEDE LØSNINGER I MILJØETS OG SAMFUNNETS TJENESTE

ADMINISTRASJON

Kjellerødveien 30, 1580 Rygge
Telefon: 69 26 21 10
movar@movar.no
movar.no

VANSJØ VANNVERK

Kjellerødveien 30, 1580 Rygge

FUGLEVIK RENSEANLEGG

Båthavnsveien 50, 1570 Dilling

HESTEVOLD RENSEANLEGG

Hestevoldveien 4 - 1640 Råde

KAMBO RENSEANLEGG

Møllebakken 23, 1538 Moss

SOLGÅRD AVFALLSPASS

Industriveien 81, 1599 Moss

MIB

Mosseregionen interkommunale
brann og redning
Tykkemyr 2, 1597 Moss
mib@brann.movar.no
brann.movar.no